

"Ο ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΣ"

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ
ΦΥΛΛΟ 18°/ΕΤΟΣ 7°

ΜΑΪΟΣ 2010

Η Άγια Σοφία Ιας

«Οι, 'Ελληνες, έχουν μά, κληρονομά, μά τήν όποια μποροῦγε νά αισθάμονται περηφάνοι, μά κληρονομά που δέν πρέπει νά χαδεί μεσα στις έναλλασσομεγες υλικες καταστάσεις. Στους φκοτεινοτέρους, αιωνες, τῆς έλληνικῆς, ιστοριας ή 'Εκκλησία ήταν εκείη ή ρποια, παρολες τις πολλές δύσκολιες, τις πολλές απογοητευσεις και, αύτες ακομη πις ταπεινωσεις, μπορεσε οχι, μονο, να προσφερει πνευματικη ανακουφιση αλλα και να συντηρησει και διατηρησει τις παραδοσεις του Ελληνισμοῦ.»

Σερ Στήβεν Ράνσιμαν
(Βρετανός ιστορικός, Βιζαντινολόγος)

«Πήραν τὴν Πόλη οἱ ὥχτροι,

Κωνσταντινούπολη: ή πόλη του Κωνσταντίνου, ή πόλη της Παναγιᾶς, ή πόλη των Πόλεων! Μιά πόλη-θρύλος, «βασιλισσα των πόλεων» για έντεκα δλόκληρους αιώνες. Ή ιστορία της βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ήταν πάντα συνυφασμένη μὲ τὴν τύχη τῆς Κωνσταντινούπολης. Τὴν ἄνοιξη τοῦ 1453 ἡ Ἰστορία ἄνοιξε τὴν αὐλαία της, γιὰ νὰ παρουσιάσει ἔνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα δράματα ποὺ παίχτηκαν ποτὲ στὴ σκηνὴ της. Πρωταγωνιστές του ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ ὁ ὅθωμανικὸς στρατὸς (μὲ 250.000 ἄνδρες!) καὶ ὁ νέος τότε καὶ φιλόδοξος σουλτάνος Μωάμεθ Β', κι ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ αὐτοκράτορας Κωνσταντίνος ΙΑ' Παλαιολόγος ἔχοντας στὴ διάθεσή του 4.973 "Ελληνες τῆς Πόλης καὶ 2.000 ζένους ἑθελοντές. Σκηνικὸ η Κωνσταντινούπολη, πρωτεύουσα μᾶς αὐτοκρατορίας ποὺ εἶχε μείνει πρὸ πολλοῦ ή σκιὰ τοῦ ἑαυτοῦ της. Ή ὑπεροχὴ τῶν πολιορκητῶν ήταν συντριπτικὴ σὲ ἀριθμούς, σὲ ὅπλα, σὲ ὄργανωση. Μετὰ ἀπὸ 57 ἡμέρες σκληρῆς πολιορκίας ἡ ἔκβαση τοῦ δράματος κρίθηκε στὶς 29 Μαΐου τοῦ ἔτους 1453 ὅπου οἱ Ὁθωμανοὶ εἰσέβαλαν στὴν Βασιλεύουσα, καὶ τότε γράφτηκε ἡ τελευταία σελίδα στὴν ἔνδοξη καὶ χιλιόχρονη ιστορία τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας.

Κάνοντας ἔνα νοερὸ ταξίδι πίσω στὸ χρόνο, μὲ ὀδηγὸ τὶς ιστορικὲς μαρτυρίες, ζωντανεύουσαν μπροστὰ στὰ μάτια μας οἱ τελευταῖς στιγμὲς τῆς Βασιλεύουσας πρὶν ζεψυχήσει.

12 Απριλίου: Ή πολιορκία ἀρχίζει. Οἱ Ὁθωμανοὶ μετὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ μεγάλου κανονιοῦ ζεκίνησαν τὶς πυροβολαρχίες κατὰ τῶν τειχῶν. "Ολη τὴν ἡμέρα τὰ κανόνια χτυποῦν καὶ ὅλη τὴ νύχτα οἱ ἀμυνόμενοι ἐπιδιορθώνουν πρόχειρα τὶς ζημιές μὲ ζύλα καὶ δεμάτια ἀπὸ μαλλί, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα μόνο τὰ σώματά τους φύλαγαν τὸ γκρέμισμα.

18 Απριλίου: "Ἐνα δυνατὸ βουητό, σὰν ἀπὸ τρικυμισμένη θάλασσα ἀκούγεται ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τῶν Τούρκων. Τύμπανα καὶ σάλπιγγες ζεστηκώνουν τὰ πλήθη τῶν πολιορκητῶν καὶ καλοῦν τοὺς Τούρκους γιὰ πρωϊνὴ προσευχὴ «γιὰ τὴ νίκη ἐνάντι στοὺς ἀπίστους». Οἱ πολιορκημένοι κάτοικοι καταλαβαίνουν ὅτι δίνεται σύνθημα γιὰ ἐπίθεση. Μέχρι τώρα εἶχαν συνηθίσει στὶς καθημερινὲς βολεὶς καὶ στὶς μικροσυμπλοκὲς στὰ τείχη. Ή μάχη ζεκινά μὲ σφυροκόπημα τῶν φρουρίων καὶ τῶν πύργων ὅπου καὶ ἀνοίγονται μεγάλες τρύπες μέσα ἀπὸ τὶς ὅποιες προσπαθοῦν οἱ Τούρκοι νὰ εἰσβάλουν, ἀλλὰ οἱ Βυζαντινοὶ κάτω ἀπὸ τὶς ἐντολὲς τοῦ Ἰουστινιάνη τοὺς ἀποτρέπουν. Ή πόλη ἀντέχει. Ή Μωάμεθ ἐπιχειρεῖ νὰ σπάσει τὴν ἀλυσίδα στὸν Κεράτιο γιὰ νὰ προσεγγίσει τὰ θαλάσσια τείχη μὰ δὲν τὸ μπορεῖ. Ή πόλη ἀντέχει! Οἱ ἀμυνόμενοι Κωνσταντινουπόλιτες πολεμοῦν καὶ νικοῦν, ὦχι γιατὶ ἔχουν τὰ ὅπλα ἡ τὴν πεῖρα, ἀλλὰ μόνο γιατὶ εἶναι γενναῖοι.

20 Απριλίου: "Ἐνα γεγονὸς ἔρχεται νὰ ἀναπτερώσει

τὶς ἐλπίδες τῶν Βυζαντινῶν. Τρία γενουάτικα καράβια καὶ ἔνα βυζαντινὸ καταφέρουν νὰ περάσουν τὸν κλοιὸ τῶν Τούρκων καὶ νὰ μποῦν στὸν Κεράτιο κόλπο φέροντας προμήθειες στὴν Πόλη, ἀφοῦ πρῶτα καταφέρουν μεγάλες ζημιές στὸν τουρκικὸ στόλο. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς βυθίζει τὸ Μωάμεθ σὲ μαῦρες σκέψεις. Πρέπει νὰ σπάσει τὴν ἄμυνα τῆς Κωνσταντινούπολης. Καὶ σοφίστηκε πονηρὸ τέχνασμα καὶ φαντάστηκε τὸν ἑαυτὸ τοῦ νέο Ερέζη...

22 Απριλίου: Οἱ Βυζαντινοὶ ἀντικρίζουν ἔνα συγκλονιστικὸ θέαμα. Ἀπὸ τὸ βουνὸ ποὺ πέφτει στὸν Κεράτιο, κατεβαίνουν καράβια. Ό εύφυης νεαρὸς σουλτάνος εἶχε διατάξει τοὺς ἄνδρες του νὰ μεταφέρουν 72 καράβια ἀπὸ τὸ Βόσπορο στὴ στεριά καὶ νὰ τὰ κυλήσουν στὴ θάλασσα μὲ ζύλινους διαδρόμους, γιὰ νὰ παρακάμψουν τὴν ἀλυσίδα. Οἱ πολιορκημένοι ἔντρομοι παρακολούθουν τὸ συγλονιστικὸ θέαμα, ἐνῶ στὸ παλάτι τῶν Βλαχερνῶν ὁ Κωνσταντίνος ἀρχίζει νὰ ὄργανώνει σχέδιο ἐμπρησμοῦ τῶν πλοίων.

28 Απριλίου: Τὸ σχέδιο τῶν Ἐλλήνων νὰ κάψουν τὰ καράβια ἀποτυγχάνει, γιατὶ οἱ Ὁθωμανοὶ τὸ ἔχουν πληροφορηθεῖ ἀπὸ τοὺς Γενοβέλους τῆς Πόλης. Ή πόλη δὲν ἔχει μόνο ἑχθρούς. "Εχει καὶ προδότες!

30 Απριλίου-22 Μαΐου: Συνεχίζονται οἱ σφοδρὲς ἐπινέσεις τῶν Ὁθωμανῶν, ἐνῶ οἱ "Ελληνες μὲ ἐπινοητικότητα καὶ σθένος τὶς ἀποκρούονται. Έν τῷ μεταξὺ ὁ Κωνσταντίνος στέλνει μήνυμα στοὺς δυτικοὺς γιὰ ἐνισχύσεις.

23 Μαΐου: Οἱ ἡρωῖκοι ἀπεσταλμένοι ναυτικοὶ περνῶντας μέσα ἀπὸ τὸν Ὁθωμανικὸ στόλο φτάνουν στὴν Πόλη μὲ ἀσχῆμα μαντάτα. Στὸν ὄριζοντα δὲν φαίνεται Δυτικὸ πανί. Οἱ σύμβουλοι προτρέπουν τὸν Βασιλέα νὰ φύγει. Ο Κωνσταντίνος, σὰν αὐτοκράτορας ποὺ ήταν εἶχε τὴ δυνατότητα νὰ διαφύγει, ἀλλὰ ἀρνήθηκε παραμένοντας στὶς ἐπάλξεις τοῦ ἀγῶνα. Τὴν ἴδια ὥρα ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ παλατιοῦ φτάνουν οἱ ζητοκραυγὲς καὶ οἱ τυμπανοκρουσίες τῶν Ὁθωμανῶν, ἀφοῦ ὁ Μωάμεθ τοὺς τάζει γλέντι τριῶν ἡμερῶν, ἐὰν τοῦ φέρουν τὴ Βασιλεύουσα!

24 Μαΐου: Πέμπτη βράδυ πρὸς Παρασκευὴ ἔνα τρομερὸ σημάδι, κακό σημάδι, φαίνεται πάνω ἀπὸ τὴν πολιορκημένη πόλη. Ἡταν ἔνα φῶς ποὺ ἔλουε τὴν ἐκκλησία τῆς Ἅγιας Σοφίας. Σιγά-σιγά τὸ φῶς ἀρχίζει νὰ βγαίνει ἀπὸ τὰ παράθυρα σὰν μία μεγάλη πύρινη φλόγα, ἀγκαλιάζει τὸν τρούλο, μετὰ γίνεται φῶς ἀπόκοσμο, ὑψώνεται πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ μόλις τὸν ἀγγίζει, χάνεται. "Οσοι τὸ βλέπουν ἀρχίζουν νὰ θρηνοῦν. Ο Πατριάρχης ἐξηγεῖ στὸν αὐτοκράτορα: «Ολα ὅσα ἔχουν εἰπωθεῖ γιὰ αὐτὴ τὴν πόλη τὰ γνωρίζεις. Τὸ φῶς ποὺ φάνηκε καὶ ἐφυγεῖ ἡταν ὁ ἄγγελος ποὺ εἶχε στείλει ὁ Θεὸς ἐπὶ βασιλείας Ἰουστινιάνου, γιὰ νὰ φυλάξῃ τὴ μεγάλη ἐκκλησία καὶ τὴν πόλη. "Ἐφυγε... καὶ αὐτὸ πάει νὰ πεῖ ὅτι μᾶς ἐγκαταλείπει ἡ χάρη καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου. Εἶναι θέλημα Θεοῦ οἱ ἑχθροὶ νὰ κυριέψουν τὴν πόλη μας».

25 Μαΐου: "Ολοι γνωρίζουν ὅτι σὲ 4 μέρες οἱ Ὁθωμανοὶ θὰ χτυπήσουν. Ή πόλη δὲν ἔχει ψωμὶ καὶ ώς ἐφεδροὶ ἔχουν μείνει μόνο οἱ καλόγεροι ποὺ περιμένουν

Φωτιάν έβάλαν οι ωχτροί» «Ημερολόγιο Άλωσεως»

Νικολέττα Παλμύρη, Διαμάντω Κυπριανού

στὸ ναὸ τῶν Ἀποστόλων τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τοὺς καλέσει ὁ Βασιλιάς τους νὰ πολεμήσουν. Παράλληλα οἱ Τοῦρκοι, χαίροντες μὲ τὰ δρώμενα, ζεκίνησαν νὰ συνθηκολογοῦν μὲ τὸν αὐτοκράτορα, ὁ ὄποιος ἀπάντησε «εἴμαστε διατεθειμένοι ἀπὸ κοινοῦ θὰ πεθάνουμε ὅλοι μὲ τὴ θέλησή μας καὶ δὲν θὰ λυπηθοῦμε γιὰ τὴ ζωὴ μας!»

27 Μαΐου: Δίνεται σκληρὴ μάχη στὰ τείχη. Τὸ πλῆθος τῶν Τούρκων σέρνει τὰ κανόνια στὰ τείχη, ἐνῷ ἀπὸ τὴ θάλασσα τὰ πλοῖα κτυποῦν τὴν πόλην ἀπὸ παντοῦ. Οἱ στρατιώτες τοῦ αὐτοκράτορα μὲ θάρρος βαστάζουν τὴν πρώτη ἐπίθεση. Σημαίνουν κι οἱ καμπάνες κι ὁ λαὸς ἀνεβαίνει νὰ πολεμήσει στοὺς πύργους. «Ολὴ τὴν ἡμέρα χτυποῦν οἱ Τοῦρκοι τοὺς πολεμιστές τῆς Πόλης. Δὲν τοὺς ἀφήνουν νὰ πάρουν ἀναπνοή. Ἐρχονται κύματα-κύματα, ἔξαλλοι μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια. Ιερεῖς, λαός, γυναῖκες καὶ παιδιά βοηθοῦν, πολεμώντας καὶ μπαλώνοντας τὰ γκρεμίσματα τῶν τειχῶν ὅπως μποροῦν.

28 Μαΐου: Τὸ πρῶτο οἱ καμπάνες καλοῦν τοὺς «Ἐλληνες στὶς λιτανεῖς. Στὸ παλάτι τῶν Βλαχερνῶν οἱ ἀξιωματοῦχοι συγκεντρώνονται γιὰ τελευταία φορά. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀπευθυνόμενος στοὺς «Ἐλληνες τοὺς ύπενθυμίζει τὸ καθῆκον τῆς φυλῆς: «Γνωρίζετε καλὰ ὅτι ἔφτασε ἡ ὥρα! Ὁ ἔχθρος τῆς πίστης μας σκοπεύει νὰ ὑποδουλώσει αὐτὴ τὴν πόλη ποὺ ὄλλοτε ἦταν ἡ βασίλισσα δὲν τῶν ὄλλων πόλεων. Σᾶς λέω ν' ἀμυνθεῖτε μὲ γενναιότητα, ὅπως πράξατε μέχρι σήμερα. Ὁ σουλτάνος μᾶς πολιορκεῖ ἐπὶ 57 μέρες, μέρανύχτα, μὲ κάθε πολεμικὸ μέσο. Μέχρι σήμερα ἀντέξαμε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Κυρίου μας. «Ἄς ἔχουμε ἐμπιστοσύνη σ' Αὔτὸν καὶ στὴ δύναμη τῶν χεριῶν μας». Στὴ συνέχεια εὐχαριστεῖ τοὺς ζένους ἔθελοντες γιὰ τὴ συμπαράσταση καὶ ἔπειτα, μεταβαίνουν στὴν Ἄγια Σοφιά, ὅπου οἱ κληρικοὶ ντυμένοι μὲ τὰ ἐπίσημα ἄμφια τελοῦν τὴν τελευταία Θεία Λειτουργία, γιὰ νὰ λάβει ὁ λαὸς τὴν ὑστατὴ κοινωνία. Οἱ ύπερασπιστές τῆς Πόλης μεταλαμβάνουν καὶ τρέχουν ξανὰ στὶς ἐπάλξεις, μαζὶ τους καὶ ὁ Αὐτοκράτορας. Εὐχαριστεῖ τοὺς ἀνδρες του καὶ μὲ τὸ ἀλογο γυρίζει τὰ τείχη, γιὰ νὰ δώσει κουράγιο στοὺς ἀγωνιστές, ἵσως καὶ γιὰ νὰ ἀποχαιρετήσει τὸ φῶς τοῦ ἥλιου ἀπὸ τὴν Πόλη του.

29 Μαΐου: Τὰ μεσάνυχτα οἱ κραυγὲς τῶν ἐπιτιθεμένων σχίζουν τὸν ἀέρα καὶ ἡ Κωνσταντινούπολη καλεῖ μὲ τὶς καμπάνες τὸ λαό της στὰ τείχη. Στὸν κάθε ἔσουσθενημένο καὶ κατάκοπο ἀμυνόμενο ἀναλογοῦν πεντακόσιοι καὶ πλέον Τοῦρκοι! Ἡ ἐπίθεση ζεκίνει κατὰ κύματα. Γιὰ δυὸ ὥρες τὰ τείχη πολιορκοῦνται μὰ ἡ ἄμυνα κάνει καλὴ δουλειά. Ἡ πόλη δὲ γονατίζει. Ἀπὸ θαλάσσης τὰ πράγματα δὲν εἶναι τόσο δύσκολα γιὰ τοὺς «Ἐλληνες, ἀν καὶ ὅλοι καταλαβαίνουν ὅτι ὁ στόλος τοῦ ἔχθρου θέλει μόνο νὰ ἀπασχολήσει ἀνδρες καὶ ὅχι νὰ τοὺς νικήσει. Ἡ μεγάλη μάχη δίνεται στὴν κοιλάδα τοῦ Λύκου. Ἡ Πόλη δὲ γονατίζει. Τὰ κανόνια τραντάζουν τὰ τείχη. Λίγο πρὶν τὸ ζημέρωμα ἡ μπομπάρδα γκρεμίζει τμῆμα ἀπὸ τὸ ζωτερικὸ τεῖχος τοῦ Ἀγίου Ρωμανοῦ καὶ οἱ πρῶτοι 300 ὁσμανλῆδες ὄρμοιν ἀλλὰ ἀποδεκατίζονται ἀπὸ τὸν Κωνσταντίνο καὶ τοὺς ἀνδρες του. Ἡ πόλη δὲ γονατίζει.

Μὲ τὸ πρῶτο φῶς τῆς ἡμέρας ὁ Μωάμεθ στέλνει τοὺς γενίτσαρους, ἀλλὰ οἱ ἀμυνόμενοι ἄριστα ἐκπαιδευμένοι ἀπὸ τὸν Ἰουστινιάνη, ἄριστα ἐμψυχωμένοι ἀπὸ τὸν Παλαιολόγο, δὲν ἐγκαταλείπουν.

«Ἡ πόλη δὲ γονάτισε ἀκόμα. «Ομως τὴν πιὸ κρίσιμη στιγμὴ, ὁ στρατηγὸς Ἰουστινιάνης πληγώνεται καὶ οἱ ἀνδρες του τὸν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς μάχης, ὅπου καὶ πεθαίνει.

«Ολὸ τὸ δράμα παιζεται τώρα στὴν πύλη τοῦ Ἀγίου Ρωμανοῦ, ὅπου ὁ Κωνσταντῖνος δίνει τὴν ύστατη μάχη. Ὁ αὐτοκράτορας δέχεται διπλὴ ἐπίθεση καὶ ἀναφωνεῖ ἀπελπισμένος: «Δὲν ύπάρχει κανεὶς χριστιανὸς νὰ μοῦ πάρει τὸ κεφάλι», ἀφοῦ ἔχει ἀπομείνει μόνος δίπλα στὰ πτώματα τῶν συντρόφων του. Μέχρι καὶ τὴν τελευταία στιγμὴ ἀγωνίζεται γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς Πόλης καὶ τοῦ λαοῦ της.

«Καὶ ἐγένετο οὖν θλίψις καὶ πολὺς κλαυθμὸς γιὰ τὸ θλιβερὸν μήνυμα ὅτι χεῖρον τούτου οὐ γέγονεν, οὔτε γενήσεται... Η ΠΟΛΙΣ ΕΑΛΩ». Ἡ σημαία τῶν Οθωμανῶν πάνω στὰ τείχη ἔδωσε πρώτη ὀντὴ τὸ μαντάτο. Ἡ πόλη τοῦ Κωνσταντίνου γονάτισε μετὰ ἀπὸ 1123 χρόνια πορείας.

30 Μαΐου: Οἱ Τοῦρκοι αἰχμαλωτίζουν καὶ σκοτώνουν ὄσους βρίσκουν μπροστά τους. Σὲ μερικὰ μέρη δὲν φαίνεται τὸ χῶμα, γιατὶ ἡ γῆ ἔχει σκεπαστεῖ μὲ πτώματα. Παντοῦ σκορπισμένο τὸ κακό, κλάματα παιδιῶν, ὁδυρμοὶ γυναικῶν, αἰχμαλωσίες, σφαγές, βιασμοί! Ἀνθρωποι κάθε ἡλικίας τρέχουν ἀλλόφρονες νὰ κρυφτοῦν στὶς ἑκκλησίες. Αλίμονο, οὔτε ἔκει ὅμως βρίσκουν σωτηρία. Άκομα καὶ ἡ Ἄγια Σοφιά ἔγινε φρικτός τάφος γιὰ τοὺς ίκετες, ἀπὸ τοὺς πρώτους Οθωμανούς ποὺ μπῆκαν στὴν Πόλη καὶ θὰ καταστρέφοταν στὰ σίγουρα ἀπὸ τὴ μανία τῶν ἀπαίδευτων στρατιωτῶν, ἐὰν δὲν ἔσπευδε ὁ ίδιος ὁ Μωάμεθ, γιὰ νὰ τὴν προστατέψει. Ἄν κι ὁ ίδιος ὁ Σουλτάνος πάτησε τὸ ίδιο ἀπόγευμα πάνω στὴν ἀγία τράπεζα καὶ στρέφοντας τὸ πρόσωπο πρὸς τὴ Μέκκα εὐχαριστησε τὸν Ἄλλαχ, χρίζοντας τὸ ναὸ σὲ τζαμί.

Πολλοὶ πιστεύουν ὅτι μόλις ἔνα κράτος καταστραφεῖ, καταστρέφονται καὶ ὅλα ὅσα οἱ ἀνθρωποί του εἶχαν προσφέρει στὸν πολιτισμό. Αύτὸς ὅμως εἶναι σοβαρὸ λάθος. Τὸ Βυζάντιο λοιπὸ ἐπέζησε καὶ μετὰ τὴν ἀλωση τῆς Κωνσταντινούπολης. «Ο.τι εἶχε σχηματίσει στὴν χιλιόχρονη πορεία τοῦ Βυζαντίου, ἡ πνευματικὴ του κληρονομιά ποὺ εἶχε ἀφομοιώσει τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ σκέψη, τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο, ἡ ὄρθδοξη θρησκεία καθὼς καὶ ὅ.τι εἶχε δημιουργήσει στὸν τομέα τῆς τέχνης, ἐπηρέασε τόσο τὴ δυτικὴ Εὐρώπη ποὺ δέχτηκε τοὺς μορφωμένους Βυζαντινούς ὅσο καὶ τοὺς κατακτητές. Οἱ Τοῦρκοι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀγάπησαν τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὴν ἔκαναν πρωτεύουσα τῆς δικῆς τους αὐτοκρατορίας, παραχώρησαν πολλὰ προνόμια στὸ Πατριαρχεῖο. «Ετσι, μὲ συνδετικὸ κρίκο τὴ θρησκεία καὶ τὴν Ἑλληνικὴ γλώσσα, ἔμεινε ἀσβεστο στοὺς αἰώνες ποὺ ἀκολούθησαν τὸ πνεῦμα τοῦ ἐλληνισμοῦ καὶ τῶν ἀξιῶν του.

Βυζάντιο, ύπηρχαν πολὺ λίγοι ἄνθρωποι σ' αὐτή τή χώρα (σ.σ.τή Μεγάλη Βρετανία) που ἐνδιαφέρονταν, ἔστω και ἐλάχιστα γιὰ τὸ Βυζάντιο. Μ' ἀρέσει νὰ πιστεύω πώς «δημιούργησα» ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ Βυζάντιο. Αὐτὸ ποὺ μὲ ίκανοποιεῖ, ιδιαίτερα σήμερα, εἶναι ὅτι πλέον ύπαρχουν ἀρκετοί, πολὺ καλοὶ ἐκπρόσωποι (σ.σ. τῆς σπουδῆς τοῦ Βυζαντίου) στὴ Βρετανία. Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι αἰσθάνομαι πατρικὰ ἀπεναντί τους. Είμαι εύτυχης, λοιπόν, ποὺ ἐπέλεξα τὸ Βυζάντιο ως τὸ κύριο ιστορικό μου ἐνδιαφέρον. Γιὰ νὰ μελετήσεις τὸ Βυζάντιο, πρέπει νὰ μελετήσεις τὴν τέχνη, νὰ μελετήσεις τὴ θρησκεία, νὰ μελετήσεις ἔναν όλοκληρο τρόπο ζωῆς, ποὺ εἶναι πολὺ διαφορετικός ἀπὸ τὸ σημερινό.

Δημ.: Τὸ Βυζάντιο ήταν μία θρησκευτική Πολιτεία;

Σ.Σ.Ρ.: Ήταν ἔνας πολιτισμός, στὸν ὥποιο ἡ θρησκεία ἀποτελοῦσε μέρος τῆς ζωῆς.

Δημ.: Και στοὺς ἔντεκα αὐτούς αἰώνες;

Σ.Σ.Ρ.: Νομίζω ὅτι ὁ κόσμος μιλᾶ γιὰ τὸ Βυζαντιολέξικι παρέμεινε τὸ διότι, ἔνας πολιτισμός ἀμετάβλητος κατὰ τὴ διάρκεια ὅλων αὐτῶν τῶν αἰώνων. Εἶχε ἀλλάξει πολὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ως τὸ τέλος του, ἀν καὶ κάποια συγκεκριμένα βασικὰ στοιχεῖα κράτησαν σὲ δῆλη τὴ διάρκειά του ὥπως τὸ θρησκευτικὸ αἴσθημα. Μπορεῖ νὰ διαφωνοῦσαν γιὰ θρησκευτικά ζητήματα, ἀλλὰ πίστευαν δῆλοι, κι αὐτὸ τὸ αἴσθημα ήταν μόνιμο. Κι ἔτσι, παρ' ὅτι οἱ μόδες ἄλλαζαν, ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση ἄλλαζε, οἱ πολιτικές καταστάσεις ἄλλαζαν, ύπηρχε μία ἀκεραιότητα πολὺ ἐνδιαφέρουσα μέσα στὸ σύνολο.

Δημ.: Μιλᾶμε γιὰ θρησκεία καὶ ἡθική. Τὸ Βυζάντιο πολλοὶ τὸ θεωροῦν μία περίοδο πολέμων, δολοφονιῶν, δολοπλοκιῶν, «βυζαντινισμῶν» ποὺ ούδεμία σχέση εἶχε μὲ τὴν ἡθική.

Σ.Σ.Ρ.: Γίνονταν καὶ τότε πολλοὶ φόνοι, ἀλλὰ δὲν υπάρχει περίοδος τῆς ιστορίας ποὺ αὐτοὶ νὰ λείπουν. Κάποτε ἔδινα μία διάλεξη στὶς Η.Π.Α., καὶ στὸ ἀκροατήριό μου ήταν κι ἡ κόρη τοῦ προέδρου Τζόνσον, ποὺ μελετοῦσε τὸ Βυζάντιο. Ἡρθε στὴ διάλεξη μὲ δυὸ σωματοφύλακες, δυὸ ακληρούς κυρίους ποὺ τὴν πρόσεχαν. Μοῦ ἐξήγησε ὅτι ἀγαποῦν τὴ βυζαντινὴ ιστορία, γιατί εἶναι γεμάτη φόνους καὶ φαντάζει σὰν σχολικὸ μάθημα (homework). Εἶχα τὸ τάκτ νὰ μή

Ἡ συνέντευξη ποὺ ἀκολουθεῖ δόθηκε ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο σὲρ Στῆβεν Ράνσιμαν, στὸ Ἐλσισίλντς τῆς Σκωτίας, στὸν πατρογονικὸ πύργο του, τὸν Ὁκτώβρη τοῦ 1994, γιὰ λογαριασμὸ τῆς ΕΤ3, στὶς δημοσιογράφους Χρύσα Άραπουγλου καὶ Λαμπρινὴ Χ. Θωμά. Γιὰ τεχνικούς λόγους, δὲν «βγῆκε» ποτὲ στὸν ἀέρα. Καὶ οἱ δυὸ δημοσιογράφοι θεωροῦν τὴ συνέντευξη αὐτὴ ἀπὸ τὶς πιὸ σημαντικές της καριέρας τους, μιὰ καὶ ἀνήκει στὸ εἶδος τῶν «συζητήσεων» ποὺ σὲ διαμορφώνουν καὶ δὲν ξεννᾶς ποτέ.

Δημοσιογράφος: Πῶς νοιώθει ἔνας ἄνθρωπος ποὺ ἀσχολεῖται τόσα χρόνια μὲ τὸ Βυζάντιο; Κουραστήκατε;

Σέρ Στῆβεν Ράνσιμαν: Δύσκολο νὰ ἀπαντήσω. Τὸ ἐνδιαφέρον μου ποτὲ δὲν ἔξανεμίστηκε. Ὁταν ἀρχίσα νὰ μελετῶ τὸ

τῆς πῶ ὅτι, ὡς τότε, τὸ ποσοστό τῶν ἀμερικανῶν προέδρων ποὺ είχαν διολοφονηθεῖ ἦταν πολὺ μεγαλύτερο σὲ σχέση μὲ τὰ χρόνια ὑπαρξῆς τῶν Η.Π.Α., ἀπὸ τὸ ποσοστό τῶν διολοφονημένων βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων στὴ διάρκεια τῆς αὐτοκρατορίας.

Δημ.: Υπάρχει ἐδῶ καὶ καιρὸ ἔνας διάλογος ἀνοικτός στὴν Ἑλλάδα. Υπάρχουν σύγχρονοι "Ελληνες διανοούμενοι ποὺ ύποστηρίζουν ὅτι τὸ Βυζάντιο δὲν ἀξίζει νὰ μελετηθεῖ ἵσιαίτερα, ὅτι δὲ δημιούργησε τίποτε, ὅτι είχε σχολιαστές τῶν γραφῶν κι ὅχι διανοούμενους. Μὲ μία φράση "δὲν ἦταν καὶ τίποτε ἀξιομνημόνευτο".

Σ.Σ.Ρ.: Νομίζω ὅτι αὐτοὶ οἱ "Ελληνες είναι πολὺ ἄδικοι μὲ τοὺς βυζαντινούς τους προγόνους. Δὲν ἦταν μία κοινωνία χωρὶς διανοούμενους ἀρκεῖ νὰ δεῖς τὴ δουλειά καὶ τὴν πρόοδο τῆς βυζαντινῆς ιατρικῆς. Μπορεῖ νὰ μὴ συμπαθεῖ κάποιος τὴ θρησκεία, ἀλλὰ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς ὅπως οἱ Καππαδόκες Πατέρες, καὶ πολλοὶ ἀκόμη, ὡς τὸ Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ, ἦταν ἀθρωποὶ μαναδικῆς πνευματικότητας. Υπῆρχε ἔντονη διανόηση καὶ πνευματικὴ ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Κυρίως δέ, στὸ τέλος τῶν βυζαντινῶν χρόνων, π.χ. στὴν Παλαιολόγεια περίοδο. Εἶναι ἀρκετά περιέργο ὅτι, τὴν ὥρα ποὺ ἡ αὐτοκρατορία συρρικνωτάν ἡ διανόηση ἦταν πιὸ ἀνθηρὴ ἀπὸ ποτέ.

Δημ.: Μερικοὶ ισχυρίζονται-καὶ θέλαμε Σέρ τὴ δική σας ἀποψη ὡς εἰδικοῦ-ὅτι ἡ Ἀρχαία Ἑλλάδα ἦταν πολὺ ἔνδοξη καὶ ἔνας ὑπέροχος πολιτισμός, πράγμα ἀναμφισβήτητο, ἐνῶ ὁ Βυζαντινός πολιτισμός ύπηρξε μία σκοτεινή περίοδος τοῦ Μεσαίωνα ποὺ τοὺς ἀπωθεῖ. Πέστε μας κάπι σχετικά μὲ αὐτό.

Σ.Σ.Ρ.: Πάντοτε διαμαρτύρομαι ἐναντίον τῆς θέσεως αὐτῆς. Στὸ Βυζάντιο ύπηρχε ύψηλὸ ἥθος! Σχετικά δὲ μὲ τὴ Βυζαντινὴ Τέχνη δὲν ύπηρξε σχεδὸν ποτὲ σωστὴ ἐκτίμησή της. Ἐγὼ προσωπικά, πιστεύω ὅτι ὄρισμένα βυζαντινὰ ψηφιδωτὰ είναι ἀνώτερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα τῆς κλασσικῆς ἐποχῆς.

"Ἔχει γίνει πολὺς θόρυβος περὶ τῶν Ἐλγίνειών μαρμάρων. Δὲν μοῦ προκαλοῦν πολὺ θαυμασμό, θὰ προτιμοῦσα πιὸ παλαιὰ ἔργα τέχνης, ὅπως π.χ. οἱ «Κόρεες». Δὲν θὰ ἐπιθυμοῦσα ποτὲ μου νὰ είχα ἀγάλματα ρεαλιστικοῦ τύπου, ἐντελῶς «ἀνθρώπινα». Θὰ μὲ συνάρπαζε, ἐὰν είχαν μία πνευματικὴ διάσταση, ὅπως οἱ τόσο

έκφραστικές (έξπρεσιονιστικές) βυζαντινές δημιουργίες ποὺ είναι μοναδικές καὶ σχεδὸν ἀνεπανάληπτες. Κάτι τὸ ὅποιο συνέβη κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς μου είναι ἡ ἐκτίμηση τῶν διαφόρων Βυζαντινῶν Τεχνῶν καὶ ἡ μείωση τῆς ἀποκλειστικῆς συγκεντρώσεως στὴν Τέχνη τοῦ χρυσοῦ αἰώνα τῆς Ἀθήνας.

Δημ.: Υπῆρχε κοινωνικὸ κράτος στὸ Βυζάντιο;

Σ.Σ.Ρ.: Η Ἐκκλησία ἔκανε πολλά γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ Βυζάντιο είχε πλήρη κοινωνικὴ αἰσθηση. Τὰ νοσοκομεῖα ἦταν πολὺ καλά, ὅπως καὶ τὰ γηροκομεῖα, τὰ ὅποια ἀνήκαν κυρίως στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ ὅχι μόνο σὲ αὐτήν, ὑπῆρχαν καὶ κρατικά. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι ἔνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ύψηλόβαθμοὺς ἀξιωματούχους τοῦ κράτους ἦταν ὁ Ὁρφανοτρόφος. Σίγουρα, ἡ Ἐκκλησία ἔπαιξε βασικὸ κοινωνικό ρόλο. Δὲν ἦταν ἀπλὰ ἔνα καθεστώς ἐρημιτῶν ποὺ κάθονταν στὸ Ἀγιον Ὄρος. Ἁταν κι αὐτό, ἀλλὰ ύπηρχε ἔνα σύστημα ἀπὸ μοναστήρια στὶς πόλεις. Τὰ μοναστήρια φρόντιζαν τοὺς Οἰκους γιὰ τοὺς γέροντες καὶ οἱ μοναχοὶ μόρφωναν τὴ νεολαία κυρίως τὰ ἀγόρια, γιατὶ τὰ κορίτσια μοφώνονταν στὸ σπίτι καὶ ἀποκτοῦσαν πολὺ καλὴ μόρφωση. Τὰ κορίτσια τοῦ Βυζαντίου είχαν πολλές φορές καλύτερη παιδεία, διότι «ἀπολάμβαναν» περισσότερη ἰδιωτικὴ προσοχή. Νομίζω ὅτι ἡ βαθμολογία ποὺ θὰ δίναμε στὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στὸ Βυζάντιο είναι ἴσιαίτερα ύψηλή.

Δημ.: Καὶ ἡ παιδεία τους, κατὰ τὸ Μέγα Βασίλειο, ὅφειλε νὰ στηρίζεται στὸν Ὁμηρο, τὸν «διδάσκαλο τῶν ἀρετῶν».

Σ.Σ.Ρ.: Ήταν γνῶστες τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς Γραμματείας. Εἶναι ἀξιομνημόνευτο, ὡστόσο, ὅτι δὲν ἔδιναν μεγάλη σημασία στοὺς Ἀπικούς Τραγῳδούς, ἀλλὰ στοὺς λοιποὺς ποιητές. Υπάρχει ἡ διάσημη ιστορία μιᾶς ἐλκυστικῆς κυρίας, φίλης ἐνὸς αὐτοκράτορα, ποὺ μας διηγεῖται ἡ Ἀννα ἡ Κομνηνή. Τὴν ὥρα ποὺ ἡ κυρία περνοῦσε, κάποιος τῆς φώναξε ἔναν ὁμηρικὸ στίχο, ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὴν Ἐλένη στὴν Τροία, κι ἐκείνη κατάλαβε τὸ ύπονοούμενο. Δὲν ύπηρχε κανεὶς λόγος νὰ τῆς ἐξηγήσει κάποιος, ποιανὸν ἦταν οἱ στίχοι. "Ολα ἀνεξαιρέτως τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια ἤξεραν τὸν Ὁμηρο. Ἡ Ἀννα Κομνηνή δὲν ἐξηγεῖ ποτὲ τὰ σημεῖα στὰ ὅποια ἀναφέρεται στὸν Ὁμηρο, ὅλοι οἱ

άναγνωστες τῆς τὰ γνώριζαν.

Δημ.: Άμόρφωτοι, δέν ύπηρχαν στὸ Βυζάντιο;

Σ.Σ.Ρ.: Άλλα ἦταν τὰ προβλήματα τῆς βυζαντινῆς γραμματείας. Ἔτσι τόσο καλοὶ γνῶστες τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας, ὥστε ἐπηρεάστηκαν στὴ διαμόρφωση τῆς γλώσσας. Πολλοὶ ἱστορικοὶ ἤθελαν νὰ γράψουν σὰν τὸν Θουκυδίδη, δὲν ἤθελαν νὰ γράψουν στὴ γλώσσα ποὺ τούς ἦταν πιὸ φυσική ἀλλὰ στὴν ἀρχαία. Ἡ μεγάλη τραγωδία τῶν βυζαντινῶν γραμμάτων ἦταν ἡ ἔξαρτησή της ἀπὸ τὴν κλασσική γραμματεία. "Οχι γιατί δὲν γνώριζαν ἀρκετά, ἀλλὰ γιατί γνώριζαν πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἦταν ἀπαραίτητα, γιὰ τὸ δικό τους «δημιουργικό» καλό.

Δημ.: Ποιὰ βυζαντινὴ φυσιογνωμία θαυμάζετε περισσότερο καὶ γιατί;

Σ.Σ.Ρ.: Αὕτη εἶναι μία πολὺ δύσκολη ἐρώτηση. Μὲ ἐνδιαφέρουν τόσες πολλές προσωπικότητες, θαυμάζω ὅμως περισσότερο μερικοὺς θρησκευτικοὺς ἄνδρες. Γενικά, οἱ μὴ πνευματικοὶ ἀλλὰ σημαντικοὶ ἀνθρωποι τοῦ Βυζαντίου δὲν εἶναι, ἐν πολλοῖς, γιὰ μένα ἄξιοι θαυμασμοῦ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς βεβαίως πραγματικὰ προσέφεραν. Νομίζω ὅμως ὅτι πολλὰ πνευματικὰ ἀναστήματα εἶναι περισσότερο θαυμαστά. "Έχουν προσφέρει πάρα πολλά πράγματα καὶ ύπηρεσίες στὸν εύρωπαικὸ πολιτισμό.

Δημ.: "Ενα χαρακτηριστικό τῆς σχέσης τῶν ὄρθιδόξων μὲ τοὺς ἀγίους τους εἶναι ὁ σεβασμὸς τῆς ταπεινότητας. Πῶς σχολιάζετε τὸ γεγονός ὅτι ἀρκετοὶ ἄγιοι ἀνακατεύτηκαν στὴν πολιτικὴ ἡ ἀσκησαν πολιτική;

Σ.Σ.Ρ.: "Ολοὶ ὅσοι θέλουν νὰ ἐπηρεάσουν ἄλλους ἀνθρώπους ἀσκοῦν πολιτική, καὶ εἶναι πολιτικοί. Πολιτικὴ σημαίνει νὰ προσπαθεῖς νὰ ὄργανωσεις τὴν Πόλην μὲ ἔνα νέο τρόπο σκέψης. Οἱ ἄγιοι εἶναι πολιτικοί. Ποτέ δὲν πίστεψα ὅτι μπορεῖς νὰ διαχωρίσεις τὴν πίστη πρὸς τοὺς Ἀγίους ἀπὸ τὴ διανόηση. Ἐπιστρέφω σὲ ὅσα εἶπα γιὰ τὶς ἐκκλησίες. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ

ποὺ προσπαθεῖς νὰ ἔξηγήσεις τὰ πάντα, καταστρέφεις οὐσιαστικά αὐτὸ ποὺ θὰ ἐπρεπε νὰ ἀποτελεῖ τὴν ἀνθρώπινη διαίσθηση, αὐτὴ ποὺ συνδέει τὴ διανόηση μὲ τοὺς ἀγίους καὶ τὴν αἰσθηση τοῦ Θεοῦ.

Δημ.: Διανόηση, πολιτικὴ καὶ πίστη στὰ Θεῖα, λοιπόν, μποροῦν νὰ βαδίζουν μαζὶ;

Σ.Σ.Ρ.: Αποτελεῖ παράδειγμα ἡ πόλη τῆς Θεσσαλονίκης. Ἔτσι πολὺ φημισμένη γιὰ τοὺς διανοητές της, εἰδικὰ στὰ ὕστερα βυζαντινὰ χρόνια. Ἄλλα εἶχε καὶ βοήθεια ἀπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς της πού, ὅπως ὁ Ἀγιος Δημήτριος, ἔρχονταν νὰ τὴ σώσουν στὴ σωστὴ στιγμή. Ἡ πίστη στοὺς Ἀγίους, σοῦ δίνει κουράγιο νὰ ὑπερασπιστεῖς τὴν πόλη ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις, ὅπως ἔκανε κι ὁ Ἀη-Δημήτρης.

Δημ.: Πῶς βλέπετε τὶς ἄλλες ἐκκλησίες;

Σ.Σ.Ρ.: Ἡ ρωμαιοκαθολικὴ ἐκκλησία ἦταν πάντα καὶ πολιτικὸ ἵδρυμα, ἐκτὸς ἀπὸ θρησκευτικὸ καὶ πάντα ἐνδιαφερόταν γιὰ τὸ νόμο. Πρέπεινάθυμόμαστεπώς, ὅταν ἡ ρωμαϊκὴ κατέρρευσε στὴ Δύση καὶ ἤρθαν τὰ βαρβαρικὰ βασίλεια, οἱ ρωμαῖοι ἀρχοντες χάθηκαν, ἀλλὰ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες παρέμειναν, κι ἦταν κι οἱ μόνοι μὲ ρωμαϊκὴ μόρφωση. Ὁπότε, αὐτοὶ χρησιμοποιήθηκαν ἀπὸ τοὺς βάρβαρους βασίλεις, γιὰ νὰ ἐφαρμόσουν τὸ νόμο. "Ετσι, ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία «ἀνακατεύτηκε» μὲ τὸ νόμο. Στὸ Βυζάντιο καὶ εἶναι ἐνδιαφέρον πῶς μετὰ τὴν τουρκικὴ κατάκτηση τὰ ὑποστρώματα παραμένουν, ἡ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται μόνον γιὰ τὸν Κανόνα, τὸ νόμο τῶν γραφῶν. Δὲν ἔχει τὴν ἐπιθυμία νὰ καθορίσει τὰ πάντα. Στὶς δυτικές ἐκκλησίες ποὺ ἀποσχίστηκαν ἀπὸ τὴ ρωμαιοκαθολική, ἡ ἀνάγκη τοῦ νόμου, τοῦ ἀπόλυτου καθορισμοῦ, ἔχει κληρονομηθεῖ. "Εχει πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ μελετήσει κανεὶς τὸ διάλογο ἀνάμεσα στὴν Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία τοῦ 17ου αἰώνα καὶ τὴν Ὁρθόδοξη. Οἱ Ἀγγλικανοὶ ἦταν ιδιαίτερα ἀνάστατοι, διότι δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν τὶ πίστευαν οἱ Ὁρθόδοξοι σχετικὰ μὲ τὴ μεταβολὴ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἄρτου σὲ αἷμα καὶ σῶμα. Οἱ Ὁρθόδοξοι

έλεγαν «είναι μυστήριο, πού δὲν μποροῦμε νὰ γραφειοκρατικὸ κράτος. Ὅμως εἶχε μία κατανοήσουμε. Πιστεύουμε ότι γίνεται, ἀλλὰ τὸ πολὺ μορφωμένη γραφειοκρατία, πολὺ πιὸ πώς δὲν τὸ γνωρίζουμε». Οἱ Ἀγγλικανοὶ ὥπας κι οἱ μορφωμένη ἀπὸ τοὺς γραφειοκράτες τοῦ ρωμαιοκαθολικοὶ ἤθελαν μία καθαρὴ ἐξήγηση. σημερινοῦ κόσμου. Καὶ, τί ἐννοεῖτε μὲ τὴ λέξη Αὐτὴ εἶναι ἡ ούσιαστικὴ διαφορὰ τῶν Ἐκκλησιῶν «δημοκρατία»; Ἡταν ὅλη ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἀγαπῶ τοὺς Ὁρθοδόξους. δημοκρατική; «Οχι. Θὰ ἐλεγα στοὺς Ἑλληνες

Δημ.:Ποιὰ πιστεύετε ότι εἶναι ἡ πεμπουσία ποὺ ὑποστηρίζουν κάπι τέτοιο, νὰ διαβάσουν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας διαμέσου τῆς τὴν ἴδια τους τὴν ιστορία, εἰδικότερα τῆς μακραίωνης ιστορίας της.

Σ.Σ.Ρ.:Νομίζω ότι θὰ πρέπει νὰ δώσω κατακρίνουν. Ποτέ μου δὲν κατάλαβα τί ἀκριβῶς μία ἀπάντηση ποὺ θὰ πάρει πολὺ χρόνο. Ἐν σημαίνει «δημοκρατία». Στὰ περισσότερα μέρη ὀλίγοις, οἱ Βυζαντινοὶ διατηροῦσαν πάντοτε-ἄν τοῦ κόσμου σήμερα, δημοκρατία σημαίνει νὰ καὶ σὲ ὄρισμένες περιστάσεις δέν τὸ πέτυχαν σὲ κυβερνοῦν τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης, ἔξ ὀλοκλήρου-ἔνα πνευματικὸ ἐπίπεδο ὑψηλῆς οἱ ἐφημερίδες, ἡ τηλεόραση. Διότι, εἶναι θεμιτὸ στάθμης καὶ φρονῶ ότι αὐτὸ εἶναι μᾶλλον ἡ νὰ ἔχουμε αὐτὸ ποὺ ὄνομάζεται «λαϊκὴ ψῆφος», πεμπουσία, τὸ πιὸ σημαντικὸ στοιχεῖο τους. ἀλλὰ ἀπὸ τὴ σπιγμὴ ποὺ οἱ ἀνθρωποι δὲν Καὶ θὰ τόνιζα ότι εἶναι ἔνα εύρὺ καὶ ἐλεύθερο μποροῦν νὰ κρίνουν μόνοι τους κι ὑπάρχουν θρησκευτικὸ ἐπίπεδο. Γιὰ παράδειγμα, οἱ πολλοὶ ἀνθρωποι στὸ σύγχρονο κόσμο ποὺ δὲ Βυζαντινὲς ιεραποστολές στὴν Εύρωπη σκέφτονται, τότε μεταφέρουν τὴν ἔξουσία στὰ ἐνθάρρυναν τὴν ἔκδοση ιερῶν κειμένων στὴ χέρια ὅσων κατέχουν τὰ ΜΜΕ, οἱ ὄποιοι μὲ τὴ γλώσσα τῶν νεοεισαχθέντων χριστιανῶν. Κάπι δύναμη ποὺ ἔχουν, θὰ ἐπρεπε νὰ ἐπλέξουν τέτοιο ἡ Ρώμη ποτὲ δὲν θὰ ἐπραπε. Αὐτὸ εἶναι τὸ δύσκολο δρόμο καὶ νὰ μορφώσουν ὅλο τὸν ἔνα πράγμα ἀνάμεσα σὲ ἄλλα, ποὺ πολὺ κόσμο. Πολλοὶ ἔξ αὐτῶν, ὅχι ὄλοι εὔτυχῶς, εἶναι θαυμάζω στοὺς Βυζαντινούς.

ἀνεύθυνοι. Δημοκρατία μπορεῖ νὰ ὑπάρχει

Δημ.:⁹Υποστηρίζεται ἀπὸ ὄρισμένους ότι τὸ μόνον, ἐὰν ἔχουμε ἔνα ὑψηλῆς μόρφωσης Βυζάντιο δὲν ἥταν Ἑλληνικὸ καὶ δὲν ἀποτέλεσε κοινό. Σὲ μία πόλη σὰν τὴν ἀρχαία Ἀθήνα συνέχεια τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας. Δὲν εἶχε ὑπῆρχε δημοκρατία χωρὶς νὰ σκεφτόμαστε δημοκρατία, ἡ ἔστω δημοκρατικούς θεσμούς. πώς περνοῦσαν οἱ σκλάβοι ἢ οἱ γυναικες, διότι

Σ.Σ.Ρ.:Δὲ νομίζω ότι οἱ σύγχρονοι οἱ ἀνδρες είχαν ὄλοι πολὺ καλὴ μόρφωση. «Ἑλληνες εἶναι περισσότερο «Ἑλληνες ἀπὸ Συνήθως δὲν ἔξελεγαν τοὺς κυβερνήτες τοὺς Βυζαντινούς. Μέσα στὸ χρόνο, μὲς τους, τραβοῦσαν κλῆρο, σὰ νὰ τὸ ἀφηναν στὰ τοὺς αἰῶνες, οἱ φυλές δὲ μένουν καθαρές, χέρια τοῦ Θεοῦ, καμία σχέση μὲ τὴ βουλὴ τῶν ὑπάρχουν ὅμως ὄρισμένα χαρακτηριστικὰ κοινοτήτων.

τῶν πολιτισμῶν ποὺ παραμένουν ἑθνικά. Οἱ Βυζαντινοὶ χρησιμοποιοῦσαν τὴν ἑλληνικὴ γλώσσα ποὺ ἄλλαξε λίγο, ἀλλὰ οἱ γλῶσσες ἀλλάζουν, ἐνδιαφέρονταν γιὰ τὴ φιλοσοφία καὶ τὴ φιλοσοφικὴ ζωὴ πάρα πολύ, ἥταν μὲν ὑπήκοοι ἐνὸς αὐτοκράτορα, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ αὐτοκράτορας ἐπρεπε νὰ φέρεται σωστά, γιατὶ γίνονταν εὔκολα λαϊκές ἔξεγέρσεις. Τὸ χειρότερο ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ποῦν γιὰ τὸ Βυζάντιο εἶναι πώς ἥταν, μᾶλλον, ἔνα

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΑΙΑΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΠΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ
«Ο ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΣ»

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΔΗΣ:
Πρωτοπρεσβύτερος Γρηγόριος Μπατσαΐδης
ΤΗΛ. - FAX: 210 49 51 396

ΔΗΜΟΤΟΥΡΓΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
ΤΥΠΟΣ
Γ. ΑΦΕΡΩΦ 103 - ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ
ΤΗΛ. - FAX: 210 49 56 302

"Ο ΕΙΔΗΣΕΙΣ... ΡΟΓ"

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2010

ΣΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ 15 - 19 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ 10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2010

ΤΟ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΜΑΣ ΤΜΗΜΑ

"Ο ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ..."

ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΜΑΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΙΚΑΙΑΣ
ΣΤΕΦΑΝΗ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ

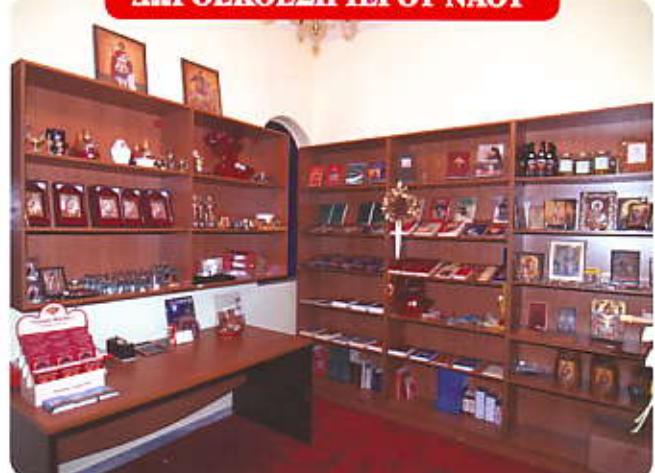

"Έργα του Ναού"

ΣΥΝΘΡΟΝΟ ΑΓΙΟΥ ΒΗΜΑΤΟΣ

ΔΩΡΟΕΚΘΕΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

Η Εορτή Με τις Τρεις Μεγάλες Επινοίες

Άρχιμ. Δαμασκηνού Χαλκίτου

Σὲ ύμνο τῆς ἑορτῆς τοῦ γεγονότος τῆς Πεντικοστῆς ἀκοῦμε: «Τὸν μεθέορτον, πιστοί, καὶ τελευταίαν ἑορτὴν ἑορτάσωμεν φαιδρῶς· αὐτὸν ἔστι Πεντικοστή, ἐπαγγελίας συμπλήρωσις καὶ προθεομία...». Αὐτὴν ἡ ἑορτὴ ποὺ ἐπὶ διμέρο ἑορτάζουμε διαθέτει τρεῖς σαφεῖς καὶ υπέροχες ἑορτασικές εὐκαιρίες.

Πρώτη ἡ τῆς Πεντικοστῆς, ποὺ ύπηρξε ύπόσχεση τοῦ Χριστοῦ στοὺς μαθητές Του, ως ἡμέρα ύπερόχου δωρεᾶς, ποὺ ύπαγόρευε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα ως συμπαράστασή Του διὰ βίου, τῶν πλασμάτων Του.

Δεύτερη ἡ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος ἄλλη ἑορτασική εὐκαιρία, τὸ ὁποῖο ύπηρξε θεμέλιο τῆς Πεντικοστῆς. «Ἡ τοῦ Πνεύματος πηγή, ἐπιδημοῦσα τοῖς ἐν γῇ, εἰς πυρφόρους ποταμούς, μεριζομένη νοπτῶ...» ὅπως φάλλεται καὶ τὴν ἑορτήν.

Καὶ Τρίτη ἑορτασική εὐκαιρία ἡ τῆς Ἅγιας Τριάδος, πιὴ, λατρεία, προσκύνηση καὶ εὐχαριστία, ἀφοῦ ἡ ἑορτὴ ως γεγονός μᾶς προβάλλει καὶ τὰ τρία Πρόσωπα τῆς Ἅγιας Τριάδος, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἄλλη ἑορτή, ἐκείνη τῶν Θεοφανείων.

Ἐμεῖς ἐπλέγουμε τὴν τρίτη αὐτὴν ἑορτασική εὐκαιρία τοῦ ἁγίου διμέρου, τὴν πιὴν τῆς Ἅγιας Τριάδος καὶ προσκύνηση τῶν σεπτῶν προσώπων Της, ἀφοῦ ἡ ύμνογραφία τῆς ἑορτῆς περιλαμβάνει καὶ τοῦτο λέγουσα: «Δεῦτε, λαοί, τὴν τριουπόστατο θεότητα προσκυνήσωμεν...». Ὁ τριαδικὸς θεὸς ἀπὸ ἀγάπη διατίθεται καὶ προσφέρεται στὰ λογικά Του δημιουργήματα. Αὐτὸν τὸ κάνει γὰρ νὰ μᾶς διευκολύνει ἡ παρουσία Του στὴν ζωή μας καὶ στὴν πορεία μας πρὸς τὸν οὐρανό. Βασικὸ δόγμα τῆς πίστεως μας εἶναι τὸ τριαδικό του Θεοῦ: ὁ Πατέρας, ὁ Υἱός καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Τὸ μυστήριο αὐτὸν ύπεμφαίνετο στὸν Παλαιὰ Διαθήκην οκιωδῶς καὶ ἐμφαίνεται στὸν Καινὴ Διαθήκην μὲ σαφήνεια ποὺ καταπλήσσει. Αὐτὸς ὁ Θεὸς θέλει νὰ μᾶς προσφέρῃ τὸν Ἐαυτὸν Του ως δύναμη δημιουργική γιὰ νὰ στερεώνουμε ἔτοι τὴν σωτηρία μας. Θέλει νὰ θεμελιώσουμε ἐπὶ τοῦ ἀσφαλοῦς τὴν σωτηρία μας, γιὰ νὰ εἰσιπράξῃ σπανιώτατα τὸ «ἴδου ἐγώ, Κύριε». Γιὰ νὰ γνωρίζουμε τὸ διαθέσεις Του ποὺ ἔχει γιὰ μᾶς, ἐπιχειρεῖ σωσικά διαβήματα, ἐξαιρετικῶς ουναρπαστικά καὶ ἄκρως εὐργετικά, πού μᾶς βοηθοῦν στὴ συναίσθησην καὶ διόρθωσην, ἄν θέλουμε. «Ἐνα τέτοιο διάβημά Του εἶναι ἡ προσφορὰ τοῦ αἰωνίου Λόγου Του σὲ μᾶς, ἀφοῦ «κατεσκεύασεν οἶκον» δι'Αὐτὸν διὰ τῆς Παναγίας Παρθένου. Πατρικά ἐπεύμπονε νὰ καλέσῃ σὲ συμφιλίωση μαζί Του ὅσους ἀλλόφρονες θεομάχους

εἶχαν ἐνταχθῆ ὥστε παράταξη τοῦ διαβόλου. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπετέλεσε ἔργο «ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι» σωσικὸ γιὰ τὰ λογικὰ δημιουργήματα μὲ τὴ θυσία Του, τῆς ὥστες ἡ δύναμη ὑπερκαλύπτει πάντα τὰ σφάλματα πάντων τῶν ἀνθρώπων.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς Πατέρας παρεμβαίνει καὶ μὲ δεύτερο τρόπο σὺν ζωή μας γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ προσέγγιστή Του μαζί μας. Αὐτὸς εἶναι ἡ ἔκχυση τοῦ Ἅγιου Πνεύματος Του, διὰ τῆς Προφητικῆς φωνῆς τοῦ Ἅγιου Ιωάννη: «ἔκκειδε ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πάσαν σάρκα».

Πεντίντα ἡμέρες μετὰ τὴν Ἀνάστασην ἥλθε ἡ ὥρα νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀγαπητὴ θεία αὐτὴν ύπόσχεσην. Αὐτὴν τὴν δεύτερην τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς προσέγγισην καὶ προσφορὰ διὰ τοῦ τρίτου προσώπου τῆς Ἅγιας Τριάδος τὴν ἡμέρα χορηγήσεώς της ὄνομάζουμε Πεντικοστή. Εἶναι μία δωρεὰ ἐξαιρετικῆς βοηθείας καὶ ἀποτελεοματικόπτεσσι, διότι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ουγκαταβαίνει διακριτικά, μυστικά καὶ θευτικά μᾶς προσεγγίζει. Αὐτὴν ἡ προσέγγιστή Του περιμένει τὴν ἀνιαπόκριστή μας. Ας προσέξουμε, τὰ πράγματα εἶναι σοβαρά. Αὐτὸν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι Θεός, διότι ὅπως ὁ Υἱὸς καὶ αὐτὸν εἶναι Θεός, διότι εἶναι «παρὰ τοῦ Πατρός». Ο μὲν Υἱὸς γεννᾶται ἀπὸ τὸν Πατέρα, τὸ δὲ Ἅγιο Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν Πατέρα. «Ο, πι ἀπὸ τὴν φύση τοῦ Πατέρα, εἶναι θεῖο πρόσωπο. Ο, ο διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ Πατέρα προέρχεται, εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ Πατέρα μὲ θαυμαστὴ σκοπιμότητα. Κάθε ἔργο Του μαρτυρεῖ τὴ θεῖκη Του δύναμην ποὺ τὸ ἐργάσθηκε. «Ετοι ὁ ρόλος τοῦ Ἅγιου Πνεύματος εἶναι μοναδικός. Ο Πατέρας γεννᾷ τὸν Υἱὸν καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ πέμπει τὸ Πνεῦμα Του στὴ λογική Του δημιουργία, γιὰ νὰ βοηθηθῇ, νὰ καρπωθῇ τὰ ἔλέν τοῦ Σταυροῦ.

Τὸν Σταυρὸν τὸν πύδοκοσεν ὁ Θεός, τὸν ύπερμενενό Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα συμπράτει, ὥστε νὰ κάνωμε κτῆμα μας τὸ δωρεὲς τοῦ Σταυροῦ.

«Ου ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Πατέρα, δηλαδὴ ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, μᾶς προσφέρονται, μὴ τὰ περιφρονοῦμε. Καὶ ὅσοι τὰ λαμβάνομε μὴν τὰ ἀμελοῦμε. Η σωτηρία μας μετὰ τὴν πτώση μας εἶναι βεβαία καὶ ἀσφαλής διὰ τῆς παρεμβάσεως τῆς Τριαδικῆς Θεότητος, πού μᾶς ἀγάπτοε καὶ γι' αὐτὸν μᾶς ἐδημιούργησε. Καὶ μετὰ τὴν πτώση μας, ἐπειδή μᾶς ἀγάπποε, θέλησε καὶ τὴ λύτρωσή μας καὶ μᾶς ουμπαραστέκεται μέχρι τελευτῆς, διὰ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος. Μακάρι νὰ εἴμαστε ἀφωσιωμένοι στὶς ἐμπνεύσεις τοῦ Ἅγιου Πνεύματος ποὺ ἐργάζεται γιὰ τὸν καθένα μας διὰ βίου μιὰ Πεντικοστή ποὺ θά 'χει μιὰ ὅμορφη τελευτή.»

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Εύλογητός εἶ, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν,
ὁ πανσόφογς τούς ἀλιεῖς ἀναδείζας,
καταπέμψας αὕτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον...

(Ἀπολυτικιον)

Άδελφοί μου ἀγαπητοί,

Ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς Πεντικοστῆς πού ἔορτάζουμε σήμερα, κατευθύνει τὴν σκέψη μας στὸ τρίτο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, στὸν Παράκλητο καὶ σημλευτή τῆς σωτηρίας μας. Ἡ κάθιθος Του στὸ ὑπερδότιῶν Τεροσολύμων (Πράξ. 2, 1 ἔξη), καὶ κατ' ἐπέκτασην στὸν κόσμο ὄλοκληρο, ἀποτέλεσε μιὰ καινούρια ἀφετηρία καὶ μιὰ διορθωτική πορεία γιά τὸν ἀνθρώπο καὶ τὴν μεγάλη ἱστορία τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου. Τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος τὸ Πανάγιο Πνεῦμα, εἶναι όμοούσιο μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό καὶ ἐκπορεύεται ἀπό τὸν Πατέρα, ὡς «μόνη αἵτια» γιά τὸν ἔχαγιασμό τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸν ἐλπιδοφόρα παράστασί τους ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τοῦ Θεοῦ. Τὸ όμοούσιο τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγ. Τριάδος ἐκφράζει ὅρθα ἢ συμβολική παράσταση τῶν τριῶν ἀγγελικῶν μορφῶν, τῆς Φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ (Γεν. 18, 1 ἔξ.).

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δέν εἶναι ἀπρόσωπη θεία δύναμη, ὅπως βλασφημα δίδασκαν οἱ πνευματοράχοι αἱρετικοί. Εἶναι Θεός ἀληθινός, διότι μετέχει τῆς θείας οὐσίας ισόυμα μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό. Δύσκολη ἀσφαλῶς ἢ κατανόηση τοῦ δόγματος, μά ἂν ἡταν εὔκολη, τότε ἢ ὁ Θεός θά ἔπρεπε νά ἡταν ἀνθρωπος ἢ ὁ ἀνθρωπος νά ἡταν Θεός (Ιω. ὁ Δαρασκηνός). Εἶναι ἐπίσης πρόσωπο ἀληθινό, μὲ ἐνουνείδητη προσωπικότητα καὶ δική Του ὑποστατική ιδιότητα, ξεχωριστή καὶ μοναδική, ἀσύγχυτη μὲ τὰ ἄλλα δύο πρόσωπα τῆς Θεότητος. Σύμφωνα μὲ τὴν βιβλική διδασκαλία, πού κατανοεῖται ὅρθα μόνο στὴν Ἔκκλησία, τὸ προσωπικό ὑποστατικό ιδίωμα τοῦ Παρακλήτου, εἶναι ἢ ἀīδια ἐκπόρευσή Του ἀπό τὸν Πατέρα.

Ἡ προσθήκη «καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ» (Filioque) τῆς Δυυκῆς Ἔκκλησίας συνιστᾶ ἐκτροπή ἀπό τὴν βιβλική καὶ ἀγιοπατερική διδασκαλία τῆς Ἔκκλησίας καὶ ἀνατροπή τῆς πίστεως περὶ τῶν ὑποστατικῶν ιδιωμάτων τῶν Προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα συμμετεῖχε στὸν ὅλο διαδικασία τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου. Πνεῦμα Κυρίου πλήρωσε τὸν οἰκουμένην (Σοφ. Σολ. 1, 7) καὶ μέ τὸν ἀποστολή τοῦ Ἅγιου Πνεύματος κτίζεται τὸ σύμπαν καὶ ἀνακαινίζεται ὄλοκληρη ἢ γῆ (Ψαλμ. 103, 30). Τὸ Πανάγιο Πνεῦμα φώισε τοὺς Ἀποστόλους τὴν ἡμέρα τῆς Πεντικοστῆς καθιστώντας τους ἄξιους νά ἀρχίσουν τὸ ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ τοῦ λαοῦ. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι ἢ ἐνοποιός ἐκείνη δύναμη, πού, σέ ἀντίθεση μὲ τὴν πρότερη διαίρεση καὶ διάσταση, κάλεσε τῷρα ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, μὲ τὴν ἐπφοίτησή Του σέ ἐνόπιτα καὶ ἀγαπητική συμπόρευσην (Πράξ. 2ο κεφ.)

Άδελφοί μου ἀγαπητοί,

Ἐορτάζοντας σήμερα τὴν μεγάλη ἡμέρα τῆς Πεντικοστῆς, ἔχουμε τὴν εὐκαιρία νά ἀναλογιστοῦμε τὴν ἀνάγκη τοῦ Ἅγιου Πνεύματος πού ἔχουμε ὅλοι, γιά νά προχωρήσουμε στὴν ζωὴν μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνιότητας. Οἱ σοφοί τοῦ Κόσμου ἔδωσαν κάποιες λύσεις σέ προβλήματα πού φάνηκαν στὶς συνέχεια ἀρχή νέων προβλημάτων. Ἐδωσαν μηχανές καὶ μόλυναν τὸ περιβάλλον, ἔδωσαν φῶια καὶ σκοτείνιασαν ὑπάρχεις, ἔδωσαν γέλια καὶ ἀφαίρεσαν τὴν χαρά. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο μετέτρεψε ἀγράμματους φαράδες σέ Ἀποστόλους καὶ συνεχίζει νά φωτίζει ὅποιον καταφεύγει παρακλητικά στὸ Μόνο Παράκλητο τῆς Οἰκουμένης.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ,
ΠΝΕΥΜΑΤΟΦΟΡΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ

Μετά πολλῆς ἀγάπης
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο Νικαίας Άλεξιος

10 κύριες έπισημάνσεις για την άντιμετώπιση της άρτηριακής πίεσης

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΣΙΟΥΦΗΣ,
λέκτορας Α' πανεπιστημιακής καρδιολογικής κλινικής.

1. Πόις μετράει την πίεση μας;

Κάθε θυγής έννοιας θα πρέπει να μετρά την πίεση του τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, τις πρωινές συνήθως ώρες. Άν βρεθεί αύξημένη, θα έπισκεψθεί το γιατρό του για διεύθυνση περαιτέρω οδηγίες. Ο υπερτασικός πού μόλις άρχιζε να λαμβάνει άντιμετώπισικά φάρμακα, θα πρέπει τις πρώτες 3-4 έβδομαδες να μετρά την πίεση του τακτικά, τώσες και δύο φορές την ημέρα (πρωί και βράδυ) πριν τη λήψη των φαρμάκων. Μετά το διάστημα αύτο, πού ή πίεση του άναμενεται να έχει ρυθμισθεί, θα πρέπει να την παρακολουθεί μία ή δύο φορές την έβδομαδα, έκτις και δύν παραδούσει κάποιο άλλο σύμπτωμα ή έχει διαφορετικές οδηγίες από το γιατρό του. Πριν τη προγραμματισμένη έπισκεψη στο γιατρό καλό είναι να έχει καταγράψει σε ένα χαρτί τις μετρήσεις της πίεσης του τις τελευταίες 3-5 ημέρες. Στην περίπτωση αυτή μετράει την πίεση δύο φορές την ημέρα, πρωί και βράδυ, κάνοντας τρείς μετρήσεις σε κάθε συνεδρία.

2. Μέτρη πιεσόμετρο μετράει ή πίεση;

Η άρτηριακή πίεση μετράει πολύ εύκολα με ένα δργανό που λέγεται οφυγμορανόμετρο(πιεσόμετρο), το οποίο άνακαλύφθηκε πριν από 100 και πλέον χρόνια από τον Riva Rocci. Υπάρχουν πολλάνε ειδών πιεσόμετρα. Τα ύδραργυρικά οφυγμορανόμετρα είναι τα πιο άκριβη στις μετρήσεις τους άλλα είναι πιο δύσκολο να χρησιμοποιηθούν από τον μή ειδικό διότι άπαιτουν κάποια μικρή έκπτιση στη χρήση τους. Επίσης, η χρήση τους άναμενεται να περιορισθεί για περιβαλλοντικούς λόγους λόγω της τοξικότητας του άρδαργυρου που περιέχουν. Άντιθετα, τα αινιόματα ήλεκτρονικά πιεσόμετρα είναι εύκολα στη χρήση τους και για αύτο είναι εύρεως διαδεδομένα άφοι έχοντα ίκανοποιητική άκριβεια στις μετρήσεις τους. Ένδεικνυται ιδιαίτερα εάν έχειει προβλήματα άκολης ή όρασεως και δεν θύμαρχει κάποιος στο οποίο να σᾶς βοηθήσει στη μέτρηση της πίεσης. Να θυμάστε ότι αν έχετε άρρυθμια, π.χ. κολπική μαρμαρυγή, τότε οι ένδειξεις τους μπορεί να μήν είναι άκριβεις. Οι ουσιευές που μετρούν την πίεση στόν καρπό ή τα δάχτυλα δεν είναι τόσο άκριβεις όσο αιτίες που μετρούν την πίεση στόν βραχίονα, ως έκ τούτο, συνιστάται ή αποφυγή της χρήσης των πρώτων. Αποδεκτά είναι, έπισης, και τα πιεσόμετρα-ρολόγια, οι οποίες δεν είναι τόσο αινιόματα(«ήλεκτρονικά») χρειάζονται, περιοδικό έλεγχο, εν άντιθέσει πρός τα ύδραργυρικά πιεσόμετρα. Άν θέλετε μπορείτε να βρείτε ποιοι τώρα ήλεκτρονικών πιεσόμετρών έχουν πιστοποιητικά έγκυρότητας από έπιστημονικούς οργανισμούς καταφέγγοντας σε ειδικά site στο διαδίκτυο (π.χ. www.hypertension-unit.gr).

3. Ποιά άρτηριακή πίεση να άξιολογούμε πιεσόμετρο, τη συστολική (δηλαδή τη μεγάλη) ή τη διαστολική (δηλαδή τη μικρή);

Σήμερα γνωρίζουμε ότι σε νεαρά άιτα ήλικιας κάτω των 40 έτων, η διαστολική όπέριαση είναι ή πιο έπικινθυνη. Στά άιτα ήλικιας 40-60 έτῶν η συστολική και η διαστολική όπέριαση έχουν την ίδια έπικινθυνότητα. Μετά τα 60 η συστολική όπέριαση είναι πολὺ συχνότερη και είναι αιτία που καθορίζει τον καρδιαγγειακό κίνδυνο. Με την αύξηση του μέσου δρου ζωής, αύξανει ο πληθυσμός των άιτων που είναι πάνω από 70 έτῶν και πολλές φορές πάνω από 80 και αιτία της ήλικιας μένει άιτα πάσχονταν από τη λεγόμενη μεμονωμένη συστολική όπέριαση, δηλαδή έχουν συστολική πίεση πάνω από 14.

4. Ποιά άρτηριακή πίεση να άξιολογούμε πιεσόμετρο, την πίεση και την ημέρα ή την πίεση της νύχτας;

Η άρτηριακή πίεση μεταβάλλεται από ημέρα σε ημέρα άλλα και κατά τη διάρκεια της ημέρας. Επίσης η πίεση διαφορετική πολλές άλλες λεπτομέρειες, τού οργανισμού, άκολουθη μία κιρκάδια (νυχθημέρια) διακύμανση κατά τη διάρκεια του 24ωρου. Τις πρώτες πρωινές ώρες μετά το ξύπνημα ή πίεση συνήθως είναι αιδημένη. Άκολουθως σταδιακά, σταθεροποιείται κατά τη διάρκεια της ημέρας μέχρι τις νυχτερινές ώρες του 24ωρου όποτε συνήθως θεωρείται στά χαρητότερα έπιπεδά της. Λόγη η φυσιολογική πείση της πίεσης κατά τις ώρες του 24ωρου σε σχέση με την πίεση της ημέρας παραπέμπεται στούς δε 7 από τους 10 υπερτασικούς – οι οποίοι καλούνται dippers – ένων αύτοι που δεν παρονται στην πίεση της ημέρας καλούνται non – dippers. Οι τελευταίοι φαίνεται να είναι πιο έπιρρεπες σε άγγειακό έγκεφαλικό έπιστοσίο ή έμφραγμα. Ωστόσο, αν έσεις έργαζεται σε νυχτερινή βάρδια, τότε η νυχθημέρια διακύμανση της πίεσης σας άλλαζει και οι γάστριες συγχρονίζεται με το πρόγραμμα των ώρων έργασίας και άνταποδεώς σας άνιστοιχα.

Η έκτιμη ποση της διακύμανσης της άρτηριακής πίεσης στο 24ωρο φαίνεται ότι έχει ιδιαίτερη κλινική ομηρία. Σύμφωνα με τις τελευταίες έρευνες η νυχτερινή πίεση φαίνεται ότι οχετίζεται πιο στενά με την έκδηλωση έγκεφαλικού άγγειακού ή καρδιακού έπιστοσίου από έκεινη της ημέρας.

Οι υπερτασιοί περιοδικά φαίνεται στη νυχτερινή πίεση έμφανίζονται και διαφορετικό προφίλ, είναι δηλαδή περιοστηρικό παχύσαρκο, με υψηλές τιμές οσκχάρου και ψηποδιών, χαρακτηρίζονται από υπερδραστηριότητα του συμπαθητικού νευρικού ουσιώματος καθώς και από ένεργοποίηση μηχανισμών δεξιότητος οιρές και φλεγμονής που προάγονται τελικώς την άθροοκλήρωση.

5. Πρέπει να πάρει φάρμακα για την όπέριασή σας;

Η άντιμετώπιση της άρτηριακής όπέριασης είναι συνήθως συνδιαστημένη παρέμβασης στόν ιρόπο ζωής του άιτου (διαιτα, δοκηη, απώλεια βάρους, περιορισμός άλκοολ, διακοπή καπνισμούς, αποφυγή οιρές) και φαρμακευτική θεραπεία. Σήμερα είναι ξεκάθαρο ότι η σωσιη άντιμετώπιση του άρτηριακού άιτου πρέπει να στοχεύει στό να μειώσει το ουνολικό καρδιαγγειακό κίνδυνο του άιτου και όχι μόνο την πίεση του ή είναι σάκχαρο ή αύξημένο ουματικό βάρος. Με τη συνόπτηση αύτων των παραγόντων κινδύνου το οποίο είναι οι πιο σημαντικοί οι πρώτες οιρές, είναι πολλαπλάσιες. Ο ιατρός θα άρχισει φαρμακευτική θεραπεία συνεκτιμώντας την αύξηση της πίεσης σας, την παρούσια ή όχι των λοιπών παραγόντων κινδύνου και την παρούσια υπεριφορίας στήν καρδιά με το υπερηχοκαρδιογράφημα ή μικροαλβούμινορία με την έξταση των οδών. Άκομα και αν χρειάζεται να παίρνει φάρμακα για την όπέριασή σας ο ιατρός που ζειτει οιμαντικό ρόλο. Η φαρμακευτική άγωγή δεν άντικαθιστά την άγιαντο ιρόπο διαιτηριότης και την τακτική ουματική δραστηριότητα άλλα δρά συμπληρωματικά και συνεργικά οιην άντιμετώπιση της όπέριασης και των έπιπλοκών της.

6. Τι πρέπει να προσέχετε όταν λαρβάνετε άντιψεριασική αγωγή;

-Πάρτε τά φάρμακά σας άκριβός δημόσιος σας τά έχει δώσει ο ιατρός σας. Ποιες μην άλλαζεις ή παραλείπεται τά φάρμακά σας και ποιες μη τά διακόπισει χωρίς προηγούμενη έπικοινωνία μαζί του.

-Να θυμάστε να παίρνετε τά φάρμακά σας καθημερινά. Ήδη μερικά υπνάφρατα για νά μην ξεχνάτε τά φάρμακά σας.

-Βάλτε τά φάρμακά σας σε χέρι πού οχειζεται μέ τις καθημερινές πράξεις ρουτίνας π.χ. διπλά στην οδοντιθυρούρια ή διπλά στο τραπέζι τού πρωινού (φροντίστε νά είναι πάντα μακριά από παιδιά).

-Σημειώστε οιό ήμερολόγιο σας νά άνανεώσετε τή ουνταγή σας πριον διαντίλθοδον τά φάρμακα.

-Πάρτε μαζί σας έπαρκη ποσότητα φαρμάκων όταν ταξιδεύετε.

-Έαν πιστεύετε ότι έχεις κάποια παρενέργεια από τό φάρμακο ουννευοθείτε μέ τον ιατρό σας. Μπορει νά χρειαστεί νά το άλλαζει.

-Έαν πρόκειται νά λάβετε για κάποιο λόγο άλλα φάρμακα έπικοινωνήστε μέ τον ιατρό σας. Μερικά από αυτά π.χ. τά άποσυμφορητικά ή της μόνης τά άντιμηχικά ή τά άντιφλεγμονώδη μπορει νά άνεβάζουν την πίεση. Ειδικότερα τά άντιφλεγμονώδη όταν τά παίρνετε ουχνά για άθριτιδα ή την δισφράλ για σας μπορει νά προκαλέσουν αδέσποτη πίεση και νά έριποδίσουν την δράση τών άντιψεριασικών φαρμάκων.

-Μην κοβειε τά χάπια στη μέση ή δέν δέν διάρχει ειδική χαραγή οιό μέσο τον διοικιού και δέν δέν ρωτήσετε το γιατρό σας. Όριομένα χάπια έχουν μία έξιωτηρική έπιστρωση για νά περνοῦν από το οιοράκι και νά άπορροφηται στο έντερο. Άν τά κόψετε θα κατασηρέψετε αιδή την έπιστρωση και θα μεταβάλετε την άποδοση τού φαρμάκου. Έπιστρει, οι κάψουλές δέν κόβονται γιατί τά διάφορα ουσιαστικά τούς μπορει νά μην είναι ισομερός καταναμηρένα.

-Σε περίπτωση πού έμφανιστε ή ποιοιδήποτε ούπιτισμα κατά τή διάρκεια ή της θεραπείας σας και ίδιως κατά τις πρότεις ήμέρες θα πρέπει νά το ουδητήρετε μέ το θεράποντα γιατρό σας. Αύτος θα κρίνει ήν χρειάζετε τροποποιητή της δόσης τού φαρμάκου ή άλλαγη μέ κάποιο άλλο, διαφορετικής κατηγορίας.

-Να θυμάστε ότι είναι πολύ άφοβάσιτο νά παίρνετε φάρμακα πορά νά άφηνετε άρρωστη την πίεση σας.

7. Τι ώρα πρέπει να λαρβάνουν οι ωπέριασικοι άσθενες τά άντιψεριασικά τους φάρμακα:

Η έδρασημένη άποψη είναι νά παίρνουν δέλτα τά άντιψεριασικά φάρμακα τό πρωι. Ωστόσο, έπειδη οι περιοσόφεροι άσθενες θα χρειασθούν 2 ή 3 ή περιοσόφερα φάρμακα για νά ρυθμίσουν την πίεση τους και έπειδη θεωρούνται οφιμαντικά τά έπιπεδά της πίεσης κατά τις νυχτερινές ώρες, ωπάρχουν καινούργια δεδομένα ουρφωνά μέ τά ούπια σέ κάποιες καταιστάσεις δημόσιος π.χ. ωπέριαση μέ άποντα στον όπνο, είναι καλύτερα νά λαρβάνονται τά φάρμακα τό βράδυ.

8. Πρέπει νά παίρνουν άντιψεριασικά οι ήλικιωμένοι ήντω τών 80 έτων:

Παλαιότερα ή ωπέριαση στούς ήλικιωμένους έθεωρετο φυσιολογική έκδηλωση γήρανσης πού δέν δημιουργούδος προβλήματα. Ωστόσο, πρόσφατας μελέτες έχουν δείξει ότι ή ωπέριαση προκαλεῖ καρδιαγγειακά προβλήματα ήνταξάρητα από την ήλικια και έπισης ή ουσιαί ρύθμιση της πίεσης ωφελετε κορίως τούς ήλικιωμένους ωπέριασικούς. Στόχος και έδω είναι ή πίεση νά είναι κάτια από 16, μέ ιδιανική πιρή κάτια από 14. Ο ήλικιωμένος ωπέριασικός θα άκολουθησε τό ίδιο ήγειονο-

διαιτητικό πρόγραμμα δημόσιος και ο νεότερος ωπέριασικός. Έπιστρει, τά άντιψεριασικά φάρμακα πού χορηγούνται στούς ήλικιωμένους είναι τά ίδια μέ αυτά τῶν ωπέριασικών ωπέριασικών. Υπάρχουν δημόσιος και κάποιες ήδη προχωρημένης ήλικιας. Οι ήλικιωμένοι είναι ουνήθως πιο εύποιοιστοι στο νάριο, γιατρό και άπαιπεται περιοσόφερη προσοχή στο άλλα. Έπιστρει, λόγω ουχνούτερων διαπαραχών ήτοις ωφερικής και ήτοις ήπατικής λειτουργίας οι χορηγούμενες δόσεις τῶν φαρμάκων θα πρέπει νά είναι μικρότερες. Στούς ήλικιωμένους είγαι ουχνή ή ορθοστατική ωπόταση. Γ' αυτό χρειάζεται νά πίνουν άρκετο νερό, νά ορκώνονται άργα από τό κάθισμα και νά ουρμούλευνται τό γιατρό για τίς ουσιαίς δόσεις τῶν άντιψεριασικών φαρμάκων πού λαρβάνονται.

9. Τι νά προσέξουμε στήν ωπέριαση τῶν παιδιών κατά τῶν ηφίσιων:

Η ωπέριαση σε αυτές τίς ήλικιακές ήδηδές είναι ουχνούτερη από δοσ πιστεύουν οι περιοσόφεροι. Πρόσφατα δεδομένα από τίς ΗΠΑ άλλα και από την Έλλαδα έδειξαν ότι τά ιελευταία 15 χρόνια ή έπιπισηση τῆς ωπέριασης στά παιδιά και τούς ηφίσιους έχει αύξησει, κορίως λόγω τῆς αύξανόμενης παχυσαρκίας. Στά παιδιά πάνω από 12 έιναι ή ιδιοπαθής ωπέριαση είναι ή ουχνούτερη αιτία, δημόσιες άλλωστε και στούς ήνηλκιούς.

Τά διαγνωστικά δρια για τήν ωπέριαση στά παιδιά και τούς ηφίσιους θαοίζονται στίς έκαποστατές θέσεις τῆς ήριφτιακῆς πίεσης μέ βάση πινάκες πού λαρβάνουν ωπόδημαν τό φόλο. Τήν ήλικια και τήν έκαποστατά θέση τού ηφίσους. Για τή ουσιτή ήξιολόγηση τῆς πίεσης πρέπει νά χρηματοποιούνται οι κατάλληλες περιχειρίδες ήνάλογα μέ τή ουσιατική ήνάπτιση κάθε παιδιού και έφήβου (τό μήκος τού άπροθαλάμου πού φυσικώνει πρέπει νά καλύπτει περίπου τό 80-100% τῆς περιμέτρου τού βραχίονα).

10. Τι νά προσέξουμε στό διαβήτικο μέ ωπέριαση:

Ο διαβήτης ουνυπάρχει σε μεγάλο ποσοστό μέ τήν ωπέριαση. Τό 60-80 % τῶν διαβήτικών θα έμφανισουν ωπέριαση σέ διάστημα περίπου μής δεκαετίας ένω τό 16-20 % τῶν ωπέριασικών είναι διαβήτικοι. Ο ουνδυασμός αύτών τῶν διάστημαν δίνει πολύ ουβαρή κατάσταση. Άν έχει διαβήτη και ωπέριαση, ή στόχος σας πρέπει νά είναι ή πείση τῆς πίεσης τουλάχιστον ούτι 130/80 mmHg και ή γλυκοζιωμένη αίμαφαρινή κάτια από 7%. Τί καλή ρύθμιση τῆς πίεσης στό διαβήτικο θα τόν προστατεύει περιοσόφερο από τά καρδιαγγειακά νοσήματα από δοσ αύτή καθ' έστητη ή καλή ρύθμιση τού ουκκάρου στό αίμα. Κυριαρχο ρόλο έδω έχει ή ήγειενός τρόπος ζωής, ή τακτική άσκηση, ή διακοπή τού καπνίσματος και ή περιορισμός τού άλκοολ. Άν μέ αυτά τά μέτρα, δέν κατέβει ή πίεση σας ουσιλάχιστον στό 13 μέ 8,5, τότε ή γιατρός θα ούπιατογραφήσει και φάρμακα.

11. Τι άντιψεριασική ήγωγή χορηγείται διά βίου:

Συνήθως ναι. Άν διμος ή ωπέριαση είναι ήλιαφριά (ήμια) και δέν έχουν προκληθει ήλιβάσεις στά δργανα στόχον, μπορει νά γίνει δοκιμαστική μείωση ή σταδιακή διακοπή τῶν φαρμάκων διάν ή πίεση φτάσει στό φυσιολογικό έπιπεδο, μέ συνήθη διαρκολούθηση τῆς. Η μείωση πρέπει νά γίνεται μέ προσεκτικό και προσδετικό τρόπο και είναι πιο έπιπτος σέ έκεινος τούς ήνθενες πού ιρωποποιούσαν έπι τό ήγειενός τρόπος ζωής. Στίς περισσότερες τῶν περιπτώσεων η πίεση έπανερχεται στά ωπέριασικά έπιπεδα, μήνες ή χρόνια μετά τή διακοπή τῶν φαρμάκων, είδηκά διάν έγκαταλείπεται ή ήγειενός τρόπος ζωής. Για νά έλεγχεται τήν πίεση σας χωρίς φάρμακα ή μέ καρδιαί δοσολογία φαρμάκων θα πρέπει νά έχει κανονικό ουσιατικό βάρος, νά μην καπνίζεται, νά μην καταναλώνεται άλκοολ, νά τρέφεται ήγειενά και νά άσκησεις τακτικά.

ΛΟΓΙΣΜΟΙ

Γέρων Πορφύριος Κανσοκαλυβίτης

Ο διάβολος ἔρχεται μὲ τοὺς λογισμοὺς καὶ σᾶς τραβᾶ ἀπὸ τὸ μανίκι

Κάτι αλλο, ποὺ θὰ πῆθελα νὰ πῶ, διότι ἔχει μεγάλη σπρασία καὶ νομίζω ὅτι ἀπασχολεῖ ὅλους τους ἀνθρώπους καὶ, εἰδικότερα, ὅλους τους χριστιανούς, εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀνημετωπίσεως τῶν πονηρῶν λογισμῶν.

"Ολοι γνωρίζουμε τὸν πόλεμο τῶν λογισμῶν, τὸν ὥποιο μᾶς κάμνει ὁ διάβολος. Προσωπικὰ γνωρίζω καὶ ἀπὸ τὴν ἐμπειρία μου ὡς πνευματικοῦ πατρός, ποὺ μὲ ἀξίωσε ὁ Θεὸς νὰ γίνω, πόσοι πολλοὶ ἀνθρωποί μπερδεύονται σ' αὐτὸ τὸ σπρεῖο καὶ βασανίζονται πραγματικά.

"Οταν, λοιπόν, κάποια φορά ρωτήσαμε γιὰ τὸ πρόβλημα αὐτὸ τὸ Γέροντα Πορφύριο, μᾶς εἶπε: «Ἐσεῖς προχωρᾶτε στὸ δρόμο σας. Ὁ διάβολος ἔρχεται μὲ τοὺς λογισμοὺς καὶ σᾶς τραβᾶ ἀπὸ τὸ μανίκι, γιὰ νὰ σᾶς ἀποπροσανατολίσει. Ἐσεῖς νὰ μὴ γυρίζετε νὰ πάνετε κουβέντα μαζί του ἢ νὰ ἀντιδικεῖτε μαζί του. Ἐσεῖς νὰ προχωρᾶτε στὸ δρόμο σας. Αὐτὸς θὰ σᾶς τραβᾶ ἀπὸ τὸ μανίκι, ἀλλὰ ἐσεῖς νὰ προχωρᾶτε στὸ δρόμο σας καὶ κάπου θὰ βαρεθεῖ καὶ θὰ σᾶς ἀφῆσει».

Βγάλ' το ἀπὸ τὴ σκέψη σου τὸ θέμα αὐτὸ

Φίλος, μοῦ τηλεφώνησε, γιὰ νὰ μὲ εἰδοποιήσει ὅτι ὁ Γέροντας θέλει νὰ ἐπικοινωνήσει μαζί μου,

διότι «εἶδε σὲν σκέψη μου» κάτι ποὺ τὸν ἀνησύχησε. Τὸν ἐπισκέφθηκα ἐπειγόντως καὶ μοῦ εἶπε: «Χθὲς εἶδα τὴ σκέψη σου νὰ ἀπασχολεῖται πολὺ μ' ἕκεινο τὸ θέμα, ποὺ εἴπαμε νὰ μὴν τὸ σκέπτεσαι πλέον, διότι σοῦ προκαλεῖ πνευματικὴ ζημιά. Γι' αὐτὸ ἀνησύχησα καὶ εἴπα τοῦ φίλου σου νὰ σὲ εἰδοποιήσει, γιὰ νὰ σου πῶ νὰ τὸ προσέξεις. Βγάλ' το, μωρέ, ἀπὸ τὴ σκέψη σου τὸ θέμα αὐτό, μὴν ταλαπωρεῖσαι αἴσκοπα».

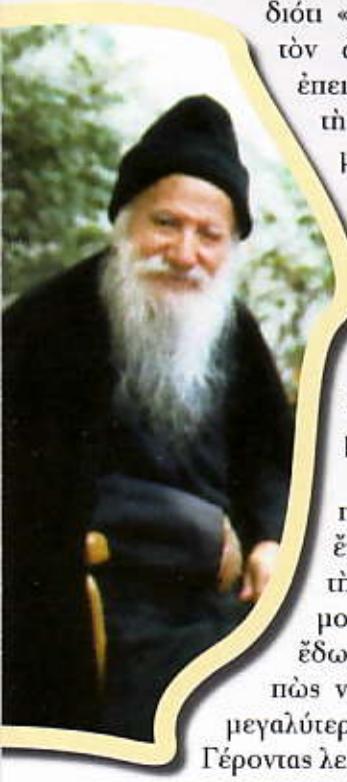
"Εμείνα ἔκπληκτος γιὰ πολλοστὴ φορά. Πράγματι ἔτοι ἦταν ἡ ἀλήθεια, ὅπως μοῦ τὴν εἶπε. Κατάλαβα τὸ λάθος μου καὶ τὸν εὐχαρίστορα. Μοῦ ἔδωσε συμπληρωματικὲς ὄδηγίες, πώς νὰ πολεμῶ τοὺς πειρασμοὺς μὲ μεγαλύτερη ἐπιτυχία. Ἡταν φανερό, ὅτι ὁ Γέροντας λειπουργοῦσε σὰν ύπεριπλεόραση,

ποὺ ἔπανε ὅχι μόνο τὶς φυσικές, ἀλλὰ καὶ τὶς πνευματικὲς εἰκόνες.

Γιὰ ὅποιαδήποτε ἀδικη κατηγορία εἰς βάρος σου νὰ μὴν ἀγανακτεῖς, οὔτε ἀπὸ μέσα σου

Μιὰ μέρα, ποὺ σκέψεις πικρίας μὲ κατέκλυζαν γιὰ κάποιους ἀνθρώπους, ποὺ μὲ κατέκριναν ἀδίκως, ὁ Γέροντας ἔκρουσε τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου γιὰ τὸν ἐπιθετικὸ μου, ὅπως εἶπε, στάση. Τοῦ ἀντέτεινα, ὅτι οὔτε εἶπα, οὔτε ἔκανα ὄυδήποτε ἐναντίον τῶν ἐπικριτῶν μου, ἀλλὰ μόνο σκεπόμουν ἀρυπικά, χωρὶς νὰ ἔξωτερικεύομαι καὶ, γι' αὐτό, χωρὶς νὰ θίγω κανέναν. Τότε ὁ Γέροντας μοῦ φανέρωσε ἀκόμη ἔνα μυστικὸ τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος, λέγοντάς μου: «Γιὰ ὅποιαδήποτε ἀδικη κατηγορία εἰς βάρος σου νὰ μὴν ἀγανακτεῖς, οὔτε ἀπὸ μέσα σου. Εἶναι κακό. Τὸ κακὸ ἀρχίζει ἀπὸ τὶς κακὲς σκέψεις. Οταν πικράνεσαι καὶ ἀγανακτεῖς, ἔστω μόνο μὲ τὴ σκέψη, χαλᾶς τὸν πνευματικὸ ἀμφόφαιρα. Ἐμποδίζεις τὸ Ἀγιο Πνεῦμα νὰ ἐνεργήσει καὶ ἐπιτρέπεις στὸ διάβολο νὰ μεγαλώσει τὸ κακό. Εσὺ πάντοτε νὰ προσεύχεσαι, νὰ ἀγαπᾶς καὶ νὰ συγχωρεῖς, διώχνοντας ἀπὸ μέσα σου κάθε κακὸ λογιομό».

Δίδασκε δηλαδὴν ὁ Γέροντας Πορφύριος ὅτι ἡ κακὴ σκέψη μας γιὰ κάποιο συνάνθρωπό μας ἀπὸ τὴ μία μεριὰ μολύνει τὸν ψυχή μας ὡς ἀμαρτία, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ κάνει ἡ μπορεῖ νὰ κάνει κακὸ σ' αὐτόν. Ἡ κακὴ σκέψη ἐκπέμπει μία κακὴ δύναμη, ποὺ ἐπηρέαζε τὸν ἄλλον, ὅπως ἡ προσευχὴ τὸν βοηθᾷ. Βέβαια ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ κατανοθοῦν σωστὰ μέσα σὲν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν ὑπαρξην πονηρῶν καὶ ἀγαθῶν πνευμάτων καὶ τὸ ἔργο τους, ποὺ εἶναι γιὰ τὰ πονηρὰ μὲν ἡ διαβολή, τὸ φεῦδος, ἡ ταραχή, ἡ δικόνοια κ.λ.π., γιὰ τὰ ἀγαθὰ δὲ ἡ διακονία ἐκείνων ποὺ μέλλουν νὰ κληρονομήσουν τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ κακὴ σκέψη δὲν κρύβεται. Ἐπηρέαζε δυσμενῶς γιὰ μᾶς ἐκεῖνον γιὰ τὸν ὥποιον σκεπόμαστε ἀσχημά, ἀκόμη καὶ ἀπὸ μακριά, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν συνειδητοποιοῖ αὐτὸς τὸ λόγο γιὰ τὸν ὥποιον ἔρχεται σὲ ἀντίθετο μαζί μας. Όφειλουμε, λοιπόν, νὰ εἰμεθα «καθαροὶ τὴ καρδίᾳ», καθαροὶ ὅχι μόνο ἀπὸ κακὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κακὲς σκέψεις, ιδιαίτερα δὲ ἀπὸ τὴ μνησικακία καὶ τὴν πίκρα.

Άληθεια, ποιᾶς κολάσεως είμαστε ἄξιοι! Διότι, ὅταν πρόκειται γιὰ πράγματα τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀναλαμβάνουμε δουλειὲς ποὺ ἀρμόζουν σὲ δούλους καὶ κάνουμε ὑπηρεσίες ποὺ εἶναι ἀπρεπεῖς γιὰ μᾶς. Καταναλώνουμε τότε χρήματα, πιάνουμε κουβέντα μὲ θυρωρούς, καὶ κάνουμε τὰ πάντα, ἀρκεῖ μόνο να ἐπιτύχουμε τὸ σκοπό μας. Γιὰ χάρη ὅμως τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, δὲν δεχόμαστε νὰ συγχωρήσουμε τὸν ἀδελφό μας ποὺ μᾶς λύπποε καὶ θεωροῦμε νιτροπὴν νὰ τρέξουμε πρῶτοι σ' αὐτὸν.

Νιτρέπεσαι, πές μου, ὅταν πρόκειται σὲ μία ἐπιχείρηση νὰ βγεῖς πρῶτος στὸ κέρδος; Θά πρέπει ὅμως νὰ νιτρέπεσαι ποὺ παραμένεις στὸ πάθος τῆς μνησικακίας καὶ περιμένεις νὰ ἔλθει πρῶτος γιὰ συμφιλίωσην ἐκεῖνος ποὺ σὲ λύπποε. Διότι αὐτὸς εἶναι νιτροπὴν καὶ ὄνειδος καὶ ζημιὰ πολὺ μεγάλη. Καὶ πρέπει νὰ ξέρεις ὅτι ἐκεῖνος ποὺ θὰ πάει πρῶτος νὰ ζητήσει συγγώμη, ἐκεῖνος θὰ ἔχει μεγάλην εὐλογία. Διότι ἀν ἀφήσεις τὸν ὄργην, ἐπειδὴ σὲ παρακάλεσε ὁ ἄλλος, σ' ἐκεῖνον ὑπολογίζεται ἡ ἀρετὴ. Καὶ αὐτὸς συμβάνει ἐπειδὴ ἐσὺ δὲν τύρησες τὸν ἐντολὴν ἀπὸ σεβασμὸς πρὸς τὸν Θεό, ἀλλὰ χαρίστικες σ' αὐτὸν ποὺ σὲ παρακάλεσε καὶ τὸ ἔκανες. Ἄν ὅμως, ἀπὸ δικῆς σου ἀπόφασης, χωρὶς νὰ ἔλθει ἐκεῖνος ποὺ σὲ λύπποε νὰ σὲ παρακαλέσει, μόνος σου ἐσὺ ἀν τρέξεις πρῶτος πρὸς αὐτὸν –πετώντας ἀπὸ πάνω σου ὅλο τὸ βάρος τῆς ὄργης καὶ ἀφήνοντας κατὰ μέρος τὸν νιτροπὴν καὶ τὸ δισταγμό- καὶ συμφιλιωθεῖς μαζί του, τότε ὀλόκληρο τὸ κατόρθωμα γίνεται δικό σου καὶ θὰ λάβεις ὅλο τὸ μισθὸν καὶ τὸν εὐλογίαν.

Ἄν σου πῶ, νίστεψε, πολλὲς φορές μοῦ προβάλλεις ως δικαιολογία τὴν ἀσθένεια τοῦ σώματος. Ἄν σου πῶ, νὰ ἔρχεσαι τακικὰ στὶς Συνάξεις τῆς Ἑκκλησίας, μοῦ λέσθεις ἔχω διάφορες μέριμνες. Ἄν σου πῶ, πρόσεχε αὐτὰ ποὺ λέγονται στὴν Ἑκκλησία καὶ κατανόποτε

ΜΗΗΓΙΚΑΚΙΑ

ΚΑΙ

ΣΥΓΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

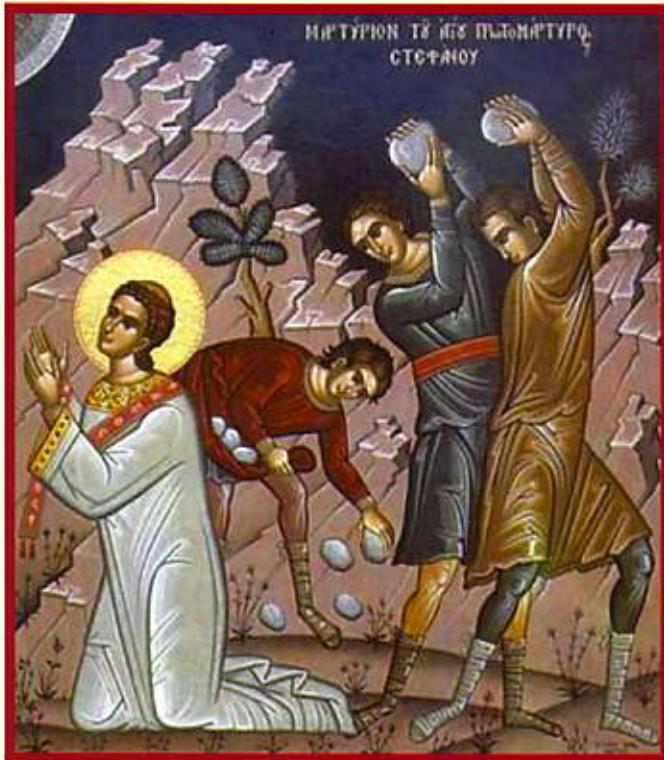
ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

τὸ βάθος τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ, μοῦ προβάλλεις ως δικαιολογία τὴν ἔλλειψη μορφώσεως. Ἄν σου πῶ, φρόνισε νὰ βοηθήσεις ψυχικὰ τὸν ἀδελφό σου, μοῦ λέσθεις ὅτι δὲν ὑπακούει ὅταν τὸν συμβουλεύω, ἀφοῦ πολλὲς φορὲς τοῦ μῆλουσα καὶ περιφρόνησε τὰ λόγια μου. Βέβαια, δὲν εὔσταθοῦν οἱ προφάσεις αὐτὲς καὶ ὅλα αὐτὰ εἶναι χλιαρὰ λόγια, ἀλλὰ, παρὰ ταῦτα, μπορεῖς νὰ προφασίζεσαι. Ἄν ὅμως σου πῶ, ἄφησε τὸν ὄργην καὶ συγχώρεσε τὸν ἀδελφό σου, ποιὰ ἀπὸ τὶς προφάσεις αὐτὲς μπορεῖς νὰ χρησιμοποιήσεις; Διότι, νομίζω, δὲν μπορεῖς νὰ φέρεις ως πρόφασην οὔτε ἀσθένεια σώματος, οὔτε φτώχεια, οὔτε ἀμάθεια, οὔτε ἀπασχόλησην καὶ μέριμνα, οὔτε τίποτε ἄλλο. Γ’ αὐτό, ἀπ’ ὅλες σου τὶς ἀμαρτίες, αὐτὴν ἡ ἀμαρτία θὰ σου εἶναι ἀσυγχώρητη.

Ἄληθεια, πῶς θὰ μπορέσεις νὰ ύψωσεις τὰ χέρια σου στὸν Οὐρανό; Πῶς θὰ κινήσεις τὴν γλώσσα σου νὰ προσευχηθεῖς; Πῶς θὰ ζητήσεις συγγώμην; Άκομπ κι ἀν θέλει ὁ Θεὸς νὰ σου συγχωρήσει τὶς ἀμαρτίες, δὲν Τοῦ τὸ ἐπιτρέπεις ἐσύ, ἐπειδὴ δὲν συγχωρεῖς τὶς ἀμαρτίες τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Ἄλλὰ προφασίζεσαι ἐπίσης ὅτι ὁ ἔχθρός σου εἶναι οἰκληρός καὶ ἄγριος, σὰν θηρίο, καὶ τοῦ χρειάζεται πυρωρία καὶ ἐκδίκηση! Ἔ, γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο πρέπει νὰ τὸν συγχωρήσεις.

Ἐχεις ἀδικηθεῖ πολὺ ἀπὸ τὸν ἔχθρό σου καὶ ἔχεις στερηθεῖ πολλὰ καὶ σ' ἔχει κακολογίσει καὶ σ' ἔχει ζημιώσει σὲ πολὺ σπουδαῖς υποθέσεις, καὶ γ’ αὐτὸν θέλεις νὰ τὸν δεῖς νὰ πυρωρεῖται. Ἄλλὰ καὶ σ' αὐτὸν τὸ ομηρεῖο εἶναι χρήσιμο γιὰ σένα νὰ τὸν συγχωρήσεις. Διότι, ἀν ἐσὺ ὁ ἕδιος ἐκδικηθεῖς καὶ ἐπιπεθεῖς ἐναντίον του, εἴτε μὲ λόγια, εἴτε μὲ ἀνάλογες συμπεριφορές, εἴτε μὲ κατιφές, ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐπέμβη πλέον, ἀφοῦ ἐσὺ ἀνέλαβες τὸν πυρωρία του. Καὶ ὅχι μόνο δὲν θὰ ἐπέμβη, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σένα θὰ ζητήσει λόγο, διότι φέρθηκες ύβριστικὰ πρὸς Αὐτόν.

Φιλαδρωτική Σάση

Τίς ήμέρες τῆς Μεγάλης Έβδομάδας, πραγματοποιήθηκε ἀπό τὴν ἐνορία μας Φιλανθρωπική ἔξορμηση μέ τὴν οὐσιαστική συμπαράσταση καὶ βοήθεια τῶν φιλανθρώπων ἐνοριτῶν μας. Διενεμήθηκαν δέματα τροφίμων καὶ χρηματικά βοηθήματα στοὺς ἀπόρους συνανθρώπους μας. Τή Μεγάλη Τετάρτη ὁμάδα νέων ἐπισκέφθηκε τὰ Νοσοκομεῖα Παιδῶν «ΑΓΛΑΪΑ ΚΤΡΙΑΚΟΤ» καὶ «ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» ὅπου διένειμε παιχνίδια, ροῦχα καὶ εἰδη ἀτομικῆς υγιεινῆς στά ἐγκαταλελειμμένα παιδιά καὶ στά παιδιά πού νοσηλεύονται στίς Όγκολογικές Κλινικές. Ἐπίσης προσφέρθηκαν παιχνίδια στὸν Ἐθελοντικό Όργανισμό «ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ».

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ "ΠΑΙΑΝΩ"

